

Onze referentie: 150519/115426/■■■■■

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekende, ■■■■■ inspecteur met toezichthoudernummer ■■■■■ toezichthouder van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, bericht u het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4764464) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole. Naar aanleiding van een inspectie op 19 september 2018 was er een aantal maatregelen opgelegd op het bedrijf. Bij een hercontrole op 4 december 2018 is geconstateerd dat er (op minimale wijze) voldaan was aan deze maatregelen, maar dat het herstel van dien aard was, dat een nieuwe hercontrole gewenst was. Daarnaast waren er nog twee lasten onder dwangsom (LOD) opgelegd aan ■■■■■ Referentie G2017003406 met één maatregel: Zorg dat uw runderen over een toereikende hoeveelheid vers en schoon drinkwater kunnen beschikken. Dit water moet goed toegankelijk zijn voor uw runderen. En referentie BBB/RGN/RGN/U-18/20517 met één: maatregel: Stel aan de hand van een onderzoek naar het sterftecijfer met de dierenarts een plan van aanpak op en voer dit volgens afspraak uit.

Tijdens deze controle werd ik, toezichthouder ■■■■■ vergezeld door toezichthoudend dierenarts ■■■■■ toezichthoudernummer ■■■■■ tevens werkzaam bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Locatie:

■■■■■

Bevindingen

Op maandag 18 maart 2019 omstreeks 12.25 uur bevond ik, toezichthouder ■■■■■ mij op bovenstaande locatie.

Hier trof ik de ons bekende ■■■■■. Wij hebben ons aan hem bekendgemaakt als toezichthouders van de NVWA, en hem de reden van het bezoek medegedeeld. Hierna zijn wij gestart met het uitvoeren van de inspectie.

Wij hebben, voordat wij het bedrijf betraden, ontsmette laarzen en een nieuwe, schone wegwerpovertrek aangedaan die afkomstig zijn van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Bijlage 1: Als bijlage 1 heb ik, toezichthouder ■■■■■ een plattegrond van de verschillende bedrijfsgebouwen bijgevoegd.

Bijlage 2: Tijdens de controle heb ik, toezichthouder ■■■■■ foto's gemaakt. Deze foto's zijn als bijlage 2 bij dit rapport gevoegd

Ligboxenstal

Ik, toezichthouder [REDACTED] zag ca. 65 stuks melkvee (inclusief droge koeien) gehouden in de ligboxenstal. Ik zag meerder kreupele runderen gehouden in tussen de melkkoeien in deze stal. Ik zag het rund met werknummer [REDACTED] kreupel lopen aan de linkervoorpoot. [REDACTED] vertelde dat dit rund een zoolzweer had, en dat hij het had bekapt en sinds zaterdag behandelde met een groene gel (mogelijk hoof-fit). Verderop zag ik het rund met werknummer [REDACTED] kreupel lopen aan de rechterachterpoot. Ik zag dat dit rund mager was, en een kale ligplek op de heup had. [REDACTED] vertelde dat hij dit rund ook zaterdag behandeld had. Tenslotte zag ik nog dat het rund met werknummer [REDACTED] kreupel liep aan de linkerachterpoot. Toezichthoudend dierenarts [REDACTED] is samen met [REDACTED] tussen een deel van de koppel melkkoeien doorgelopen. Ik hoorde toezichthoudend dierenarts [REDACTED] zeggen dat ze nog meer kreupele runderen had gezien. Desgevraagd vertelde [REDACTED] ons dat er nog geen dierenarts was geraadpleegd voor deze kreupele runderen.

Gezien de toestand van de kreupele runderen constateerde ik dat de zorg voor een ziek of gewond dier geen verbetering in de toestand van het dier bracht en dat voor het desbetreffende dier niet zo spoedig mogelijk een dierenarts was ingeschakeld/geraadpleegd.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, vijfde lid, van het Besluit houders van dieren.

Verder zag ik dat deze kreupele runderen niet afgezonderd waren, maar tussen de overige runderen op een (gladde) roostervloer werden gehouden. Ik zag dat meerdere zieke of gewonde runderen niet werden afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig was voorzien van droog strooisel.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, vierde lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij hebben met [REDACTED] afgesproken dat hij zijn dierenarts zou bellen voor deze kreupele runderen, en dat hij deze runderen zou afzonderen in een passend onderkomen.

Ik, toezichthouder [REDACTED] zag dat aan de rechterzijde van de ligboxenstal (gezien vanaf de ingang van de stal) in de loopgang achter het voerhek de mest tussen de roosters stond. Ik zag dat in de loopgang tussen de twee rijen met ligboxen de mest meerdere centimeters boven de roosters stond. Ik zag dat meerdere runderen geen toereikende behuizing hadden onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Ik, toezichthouder [REDACTED] zag slechts één werkende drinkbak (sneldrinker), rechtsvoor in de ligboxenstal (nabij de melkstal). Ik zag dat deze drinkbak vanwege de U-vorm van de stal niet goed bereikbaar was voor de runderen uit de overkant (linkerzijde) van de ligboxenstal. Verder wist ik dat de norm gehanteerd door de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) is om maximaal 20 runderen per drinkbak te houden.

Kalveren iglo's

Ik, toezichthouder [REDACTED] zag 4 kalveren gehouden in een groepsiglo direct naast de ligboxenstal (werknummers [REDACTED]). Ik zag dat de

uitloop van deze iglo vervuild was met natte mest en urine. Ik zag dat de iglo direct onder de dakrand van de ligboxenstal was geplaatst, en doordat er geen dakgoot aan dit dak was bevestigd, al het regenwater direct de uitloop van de kalveriglo in kon lopen. Ik zag dat deze kalveren aan de poten vervuild waren met natte en opgedroogde mest. Ik zag dat deze vier kalveren geen toereikende behuizing hadden onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Ik zag dat de kalveren in de iglo nog wel een voldoende schone en droge ligplaats hadden. Tenslotte zag ik één van de kalveren (werknummer [REDACTED] niet actief was, en een lusteloze indruk maakte.

Verder zag ik, toezichthouder [REDACTED] één kalf (werknummer [REDACTED] gehouden in een kalveriglo. Ik zag dat de uitloop bij dit kalf nat en modderig was, maar dat het kalf in de iglo nog wel een voldoende schone en droge ligplaats had.

Jongveestal

Ik, toezichthouder [REDACTED] zag aan de rechterzijde van de jongveestal (gezien vanaf de ingang grenzend aan het erf) ca. 35 stuks jongvee gehouden in een groepshok met ligboxen. Ik zag dat vooraan (gezien vanaf dezelfde ingang) de mest een aantal centimeter boven de roosters stond. Ik zag meerdere runderen met de poten in deze laag mest staan. Ik zag dat deze runderen geen toereikende behuizing hadden onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Verder zag ik dat deze ca. 35 runderen slechts de beschikking hadden over 25 ligboxen. Ik zag dat er naast de ligboxen geen geschikte ligplaatsen waren voor deze runderen, doordat de roosters vervuild waren met mest. Hierdoor wist ik dat niet alle runderen de beschikking hadden over een schone en droge ligplek.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren en artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Tenlotte zag ik minstens één kreupel rund (werknummer [REDACTED] linksvoor) gehouden in dit hok.

Ik, toezichthouder [REDACTED] zag ca. 19 stuks jongvee gehouden in een groepshok met ligboxen linksachter in de jongveestal. Ik zag dat in een deel van dit hok (vooraan) de mest een aantal centimeter boven de roosters stond. Ik zag meerdere runderen met de poten in deze laag mest staan. Ik zag dat deze runderen geen toereikende behuizing hadden onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Verder zag ik dat deze ca. 19 runderen slechts de beschikking hadden over 14 ligboxen. Ik zag dat er naast de ligboxen geen geschikte ligplaatsen waren voor deze runderen, doordat de roosters vervuild waren met mest. Hierdoor wist ik dat niet alle runderen de beschikking hadden over een schone en droge ligplek.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren en artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Tenlotte zag ik minstens één kreupel rund (werknummer [REDACTED] rechtsachter) gehouden in dit hok.

Ik, toezichthouder [REDACTED] zag 6 kalveren/pinken (werknummers [REDACTED], geboren tussen 25-08-2018 en 14-11-2018) gehouden in een groepshok met 4 ligboxen dat ingestrooid was met stro. Ik zag dat het stro in dit hok vervuild was met mest en urine. Ik zag dat deze runderen aan de poten, buik en achterhand vervuild waren met sporen van mest. Ik zag dat deze runderen geen toereikende behuizing hadden onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Plan van aanpak kalversterfte

Op 20 november 2018 heeft [REDACTED] in overleg met [REDACTED] een plan van aanpak betreffende de kalversterfte (doodgeboren kalveren) opgesteld.

Bijlage 3: Het plan van aanpak is als bijlage 3 bij dit rapport gevoegd.

In dit plan van aanpak staat onder meer vermeld dat er een watervoorziening (rondpompsysteem) zou worden aangelegd in de jongveestal, dat er een strohok voor kalfkoeien zou worden gerealiseerd, dat er een dakgoot verplaatst zou worden bij de ligboxenstal (**boven de kalveriglo's**) en dat er een extra iglo zou komen om minder bezetting te krijgen.

Tijdens deze inspectie was nog geen van deze punten gerealiseerd. [REDACTED] vertelde ons dat hij de watervoorziening in de jongveestal wel met een installateur besproken had, maar dat deze nog geen tijd had gehad. Hij was zelf nog niet in de gelegenheid geweest om een strohok en het verplaatsen van de dakgoot te realiseren. Het punt betreffende de extra iglo is niet met [REDACTED] besproken.

Tijdens de inspectie van 4 december 2018 had ik, toezichthouder [REDACTED] ook al geconstateerd dat niet alle afspraken uit het plan van aanpak gerealiseerd waren. Vanwege de korte tijd die er was tussen het opstellen van het plan van aanpak (20 november 2018) en die inspectie, de tijd die nodig is om de maatregelen te realiseren en de toezegging van [REDACTED] dat hij verwachtte met hulp een aantal zaken voor eind januari kon uitvoeren, hebben wij toen besloten om de veehouder extra tijd te geven om deze maatregel uit te voeren.

Volgens onze bevindingen was echter tijdens deze inspectie nog niet geheel voldaan aan de maatregel uit de LOD met referentie BBB/RGN/RGN/U-18/20517.

Visitebrief dierenarts

Op dinsdag 19 maart 2019 had ik, toezichthouder [REDACTED] telefonisch contact met [REDACTED] van [REDACTED]. Deze vertelde mij dat hij inderdaad die dag op het bedrijf van [REDACTED] was geweest, en daar drie kreupele runderen had onderzocht. Verder had hij een aantal kalveren onthoord, waarbij hij aangaf dat de kalveren in de groepsiglo geen van allen een echt goede indruk maakten, maar fit genoeg waren om te onthoornen. Op mijn verzoek heeft [REDACTED] mij de visitebrief van dit bezoek toegestuurd.

Bijlage 4: Deze visitebrief is als bijlage bij dit rapport gevoegd.

Ik zag in deze visitebrief dat de runderen met werknummers [REDACTED] kreupel waren ten gevolge van Mortellaro, dat ze bekapt moesten worden en dat er CTC spray moest worden toegepast.

Bijlage 5: Van deze bevindingen heeft toezichthoudend dierenarts [REDACTED] een veterinaire verklaring opgemaakt. Deze verklaring is als bijlage 5 bij dit rapport gevoegd.

Deze bevindingen worden [REDACTED] aangerekend.

Overtreder:

De identiteit is geverifieerd bij de basisregistratie personen.

Te nemen maatregelen:

- Draag er zorg voor, dat alle runderen kunnen beschikken over een schone en droge ligplaats en een voldoende hygiënische huisvesting (de pinken in de ligboxenstal dienen genoeg ligboxen ter beschikking te hebben);
- Zieke of gewonde dieren moeten zo snel mogelijk op passende wijze behandeld worden. Indien de eigen behandeling niet het gewenste resultaat heeft, dient een dierenarts geraadpleegd te worden;
- Zieke of gewonde dieren moeten zo nodig afgezonderd worden in een passend onderkomen, zo nodig ingestrooid met geschikt strooisel;
- Creëer voldoende drinkplaatsen bij het melkvee in de ligboxenstal;
- **Voer de resterende punten uit het 'plan van aanpak kalversterfte' uit.**

1ste opmerkingen overtreder:

We hebben in december wel de ligboxen vastgezet, maar we zijn niet aan alle klussen toegekomen.

Ik ga vanmiddag mest overpompen, er is nog genoeg ruimte in de silo.

Er is nog een extra drinkbak voor in de ligboxenstal, maar deze moet nog aangesloten worden.

Het is nog niet gelukt om extra ligboxen te plaatsen in de jongveestal. Er is wel een strohok, maar daar zit nog geen stro in.

Ik kan het werk wel aan in mijn eentje.

1ste opmerkingen toezichthouder(s):

Tijdens de inspectie van 4 december 2018 is een aantal punten met [REDACTED] besproken, die hij op korte termijn uit zou voeren. Dit betrof toen ook al mest die in een deel van de ligboxenstal tussen/boven de roosters stond. Ook zou er werk gemaakt worden van de waterleiding en de ligboxen in de jongveestal. [REDACTED]

[REDACTED] gaf aan dat hij een paar weken extra hulp zou krijgen, en dat deze punten voor eind januari gerealiseerd konden zijn. Tijdens deze inspectie bleek dat ondanks de tijdelijke extra hulp het niet gelukt is om al deze punten uit te voeren. Gezien de herhaaldelijk geconstateerd achterstand in dagelijkse werkzaamheden, en de constatering dat structurele klussen niet worden afgerond of opgepakt (zoals het afronden van de jongveestal), krijgen wij sterk de indruk dat [REDACTED] de werkzaamheden op het bedrijf niet aan kan.

Daarom is ons advies om (tijdelijk) extra arbeid in te zetten op het bedrijf, en/of te minderen in het aantal dieren (jongvee).

Inspectiehistorie:

December 2018: Hercontrole welzijn – akkoord (mondeling herstel).

September 2018: Welzijnscontrole (melding) – niet akkoord, Rapport van bevindingen.

December 2017: Welzijnscontrole (melding) – akkoord.

Mei 2017: Hercontrole welzijn – akkoord.

Maart 2017: Welzijnscontrole – niet akkoord, Rapport
 van bevindingen.
 September 2016: Welzijnscontrole: Niet akkoord, ter plekke hersteld.
 Januari 2016: Welzijnscontrole: Niet akkoord, Rapport van
 bevindingen.
 April 2015: Hercontrole welzijn – akkoord.
 Februari 2015: Welzijnscontrole: Niet akkoord, Rapport van
 bevindingen.
 April 2014: Welzijnscontrole: Niet akkoord, ter plekke hersteld +
 afsprakenbrief.
 Januari 2014: Welzijnscontrole: Niet akkoord, Rapport van
 bevindingen.
 Mei 2013: Hercontrole welzijn – akkoord.
 April 2013: Welzijnscontrole: Niet akkoord,
 Toezichtrapport.
 Januari 2012: Welzijnscontrole: Akkoord.
 Januari 2011: Welzijnscontrole: Akkoord.
 Maart 2010: Welzijnscontrole: Niet akkoord, PV +
 Toezichtrapport.
 Juni 2009: Welzijnscontrole: Niet akkoord,
 waarschuwing.

Ik heb dit rapport naar waarheid opgemaakt.

Toezichthoudernummer: [REDACTED]
 op 01-04-2019

Bijlagen:

- Bijlage 1: Plattegrond
- Bijlage 2: Foto's
- Bijlage 3: Plan van aanpak kalversterfte (doodgeboren kalveren)
- Bijlage 4: Visitebrief [REDACTED] 19-03-2019
- Bijlage 5: Veterinaire verklaring

Bijlage1.pdf

Bijlage2.pdf

Bijlage3.pdf

Bijlage4.pdf

Bijlage5.pdf

Bijlage 2.

De foto's zijn digitaal genomen. De foto's zijn niet bewerkt maar kunnen in grootte aangepast zijn.

Mest boven roosters aan rechterzijde ligboxenstal:

4 kalveren gehouden in groepsiglo naast ligboxenstal – vervuilde uitloop, vieze kalveren:

Mest boven roosters in hok rechterzijde jongveestal – daarnaast overbezetting:

Mest boven roosters in hok linksachter in jongveestal – daarnaast overbezetting:

Zes kalveren in groepshok linkerzijde jongveestal – slechte hygiëne:

Datum: 20-11-18 Aankomst: _____ Vertrek: _____ ☐

Diersoort: ☒ Rund ☐ Varken ☐ Schaap/Geit ☐ Paard ☐ Pluimvee ☐ Overig:

Datum volgende afspraak: _____

Te verrichten (be)handeling: _____

Bevinding - Behandeling - Advies - Medicijnen:

wachttijd in dagen		cascade
Melk	Vlees	JA

Aanpak keuterstijve / doorlgeboren bij de varken:

1. rantsen aanpassing → broedgift voor het afkalven
3 weken voor keuter 1 kg
2 weken voor " 1 kg
3 weken voor " 1 kg
2. +2x mg-bolus vanaf 28 dagen tot 2 dagen voor het afkalven
3. bloed onderzoek bij aanhoudende doorlgebore

Overig:

- water voorziening ingevast: randpomp systeem aanleggen → [REDACTED]
- strekhal voor halfkeuter
- slakgast verplaatsen ie stuk ligboxen stel + extra iglo voor mindere bezetting

Datum: 19-3-19 Aankomst: 11.15 Vertrek: 11.45 ☐

Diersoort: ☒ Rund ☐ Varken ☐ Schaap/Geit ☐ Paard ☐ Pluimvee ☐ Overig:

Datum volgende afspraak: _____

Te verrichten (be)handeling: _____

Bevinding - Behandeling - Advies - Medicijnen:

wachtijd in dagen		cascade
Melk	Vlees	JA

5x half antihormoon	0,6 ml sedalium	-	1	
me [REDACTED]	8,0 ml procainidol	-	0	
	2,0 ml rimadyl	-	21	

PBB me: [REDACTED] horendel →
Morkellaro → behappen + etc spray
toepassen

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : XXXXXXXXXX
Postadres : Lubeckplein 34
Vestigingsplaats : 8017 JS Zwolle

Ik, [REDACTED] toezichhoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, toezichthouder zoals gedefinieerd in artikel 5.11 van de Algemene wet bestuursrecht en op grond van artikel 8.1 van de Wet dieren, zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteer het volgende:

Op 18 maart 2019, omstreeks 13:00 uur, werden door mij beoordeeld:

Soort dieren	:	Runderen
Aantal dieren (geschat)	:	130 dieren op stallijst
Ras/geslacht/leeftijd/kleur	:	Diversen

Gegevens omtrent de houder van dieren

Naam/adres/plaats :
BRS Nummer/UBN :
Locatie :

Deze controle werd uitgevoerd samen met NVWA Inspecteur [REDACTED]. Zijn bevindingen zijn vastgelegd in het Rapport van Bevindingen met referentienummer 150519/115426/[REDACTED]. Tijdens de controle heb ik foto's gemaakt. Enkele van deze foto's zijn in Bijlage VV1 bij deze verklaring ter illustratie toegevoegd. Deze foto's zijn niet bewerkt maar slechts in bestandsgrootte aangepast.

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	<p><u>Ligboxenstal.</u></p> <p>Ik zag toen ik de stal binnenkwam dat veel dieren aan het voerhek stonden te eten. Ik zag dat de roostervloer erg vies was. Ik zag dat aan de rechterkant van de stal, tussen de twee rijen ligboxen de mest overal boven de roosters stond. Ik zag dat de laag mest ongeveer 3 tot 5 cm diep was. Ik voelde dat de vloer erg glad was. Ik zag dat de koeien die voor mij uit liepen vaak uitgleden. Ik zag dat dit geen hygiënische</p>

	<p>huisvesting was voor de runderen. Ik zag dat er slechts één drinkbak beschikbaar was voor alle koeien in de stal. Ik zag dat de stenen bak vooraan links in de stal leeg was, en dat andere drinkbakken afgesloten waren.</p> <p><u>Iglo's</u> Links naast de ligboxenstal zag ik drie iglo's staan. Ik zag dat het dak van de ligboxenstal naast deze iglo's nog steeds geen dakgoot had. Ik zag in de voorste iglo vier kalveren. Ik zag dat de ruimte voor de iglo nat en modderig was. Ik zag dat het stro in de iglo vervuild nog redelijk droog was. Ik zag in een tweede iglo één kalf gehuisvest. Ik zag dat de ruimte voor de iglo nat en modderig was. Ik zag dat de iglo zelf nog voldoende ingestrooid was.</p> <p><u>Jongveestal.</u> Ik zag aan de rechterkant van de stal jong volwassen koeien gehuisvest op roostervloer met ligboxen. Ik zag dat er meer runderen aanwezig waren dan ligboxen (35 runderen, 25 ligplaatsen). Ik zag dat op diverse plaatsen de mest boven de roostervloer stond. Ik zag dat dit geen hygiënische huisvesting was. Ik zag aan de linkerkant twee hokken. Eén hok, met zes dieren had een roostervloer met vier ligboxen, en was ingestrooid om als strohok te gebruiken. Ik zag dat het stro bevuild was met mest en urine, en dat er onvoldoende stro aanwezig was om de roosters te bedekken. Ik zag dat deze dieren niet schoon, droog en hygiënisch konden liggen. Ik zag dat in het tweede hok links 19 pinken gehuisvest, maar dat er slechts 14 ligboxen beschikbaar waren. Ik zag dat er geen permanente watervoorziening voor de runderen was, maar dat zij water aangeboden kregen in emmers en bakken. Ik zag dat [REDACTED] direct de bakken begon bij te vullen toe wij bij de jongveestal kwamen. Ik zag dat er geen afkalfstal of ziekenboeg gemaakt was.</p>
--	--

Vraag 2	In welke lichamelijke toestand werden de dieren aangetroffen?
Antwoord:	<p><u>Ligboxenstal.</u> Over het algemeen zijn de koeien in een voldoende tot goede lichaamsconditie. Ik zag meerdere kreupele dieren, onder andere koeien [REDACTED]. Gezien de gladheid van de met mest bedekte roostervloer was het onmogelijk om bij elk kreupel rund het oormerk af te lezen. Ik zag dat [REDACTED] ernstig kreupel was rechts achter, en duidelijk in een mindere conditie was. Ik zag dat de heupbeenderen ver uitstaken, dat de pensgroeve diep was en dat de koekoeksgaten ingevallen waren. Ik zag dat de vacht van de koe vervuild was met mest, en dat deze koe doorligplekken had aan de rechter achterpoot. Desgevraagd verklaarde [REDACTED] dat dit dier niet gezien was door de dierenarts. Koe [REDACTED] was ernstig kreupel aan de linker voorpoot, en was eveneens niet door de dierenarts beoordeeld. [REDACTED] verklaarde dat hij wel recent zelf de koe bekapt had, en dat het dier leed aan een zoolzweer.</p> <p><u>Jongveestal.</u> Ik zag dat ook hier verschillende kreupele dieren waren. Ik zag dat rund [REDACTED] links voor, en rund [REDACTED] rechts achter kreupel waren. Ik zag dat de runderen aan de linker kant van de stal kleiner waren dan zij volgens hun leeftijd zouden moeten zijn. Dit was vooral duidelijk bij de jongste dieren in het strohok die naar hun grootte ongeveer 3 - 4 maanden zouden moeten zijn, maar volgens de stallijst 4 - 7,5 maand oud zijn. Ik zag dat de dieren in een zeer matige conditie</p>

	waren, ik zag dat de vachten ruw en zonder glans waren.
Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	Deze situatie op het bedrijf bestaat reeds meerdere jaren.
Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>Dit is een ouder bedrijf waarbij veel van het werk tijdsintensief is. De jongveestal is reeds meer dan 5 jaar “in aanbouw”, en is nog niet gereed. Deze stal heeft geen permanente watervoorziening. Artikel 1.7.a en b van de Wet Houders van dieren vraagt dat houders over voldoende kennis en vaardigheden beschikken, en dat zij tot de verzorging in staat zijn. Mijn indruk is dat deze houder waarschijnlijk wel de kennis heeft, maar tekort schiet in de vaardigheden. De houder lijkt bedrijfsblind te zijn voor de bestaande problemen. Bovendien lijkt hij momenteel niet in staat de hoeveelheid werk die dit bedrijf met zich meebrengt aan te kunnen. Naar aanleiding van de controle van 19 september 2018 is door de dierenarts een plan van aanpak kalversterfte opgesteld. Veel van de werkzaamheden in dit plan van aanpak zijn nog niet uitgevoerd. Ik heb de houder tijdens de controle drie maal expliciet gevraagd of hij de hoeveelheid werk aankan, waarop hij mij telkens bevestigde dat dit voor hem geen probleem was.</p>
Vraag 5a	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld? Toelichting
Antwoord:	<p>Ja, de gezondheid van de kreupele dieren is duidelijk benadeeld. Deze dieren lijden veel pijn en hebben moeite zich in de koppel te handhaven. Ook de dieren die achtergebleven zijn in groei zijn in hun gezondheid aangetast.</p> <p>Ja, het welzijn is benadeeld. In artikel 1.3 van de Wet dieren wordt de intrinsieke waarde van het dier erkend, dit houdt in dat dieren een eigenwaarde hebben zijnde wezens met gevoel. Tot de zorg die de dieren redelijkerwijs behoeven, wordt in elk geval gerekend dat dieren zijn gevrijwaard van:</p> <p>1. dorst en onjuiste voeding <i>door het verstrekken van vers water en kwalitatief goed en voldoende voer, dit is essentieel voor een goede gezondheid en energiehuishouding.</i></p> <p>Er is slechts één sneldrinker aanwezig in de stal met meer dan 60 melkkoeien. Dit is onvoldoende. Melkkoeien hebben een grote hoeveelheid vocht nodig, onder andere voor het produceren van melk. Als er slecht één drinkstation is moeten dieren een relatief grote afstand overbruggen om te gaan drinken. Bovendien kan de drinkplaats gemakkelijk geblokkeerd worden door de dominante dieren in de koppel. Hoewel de dieren in de jongvee stal op het moment van controle wel water hadden is het zorgwekkend dat er geen permanente watervoorziening is.</p> <p>Meerdere runderen waren achtergebleven in groei en vertoonden ruwe opstaande vachten. Waarschijnlijk is dit een gevolg van een tekort aan voldoende voer of voldoende kwalitatief goed voer, of omstandigheden die maken dat de dieren het aangeboden voer niet willen of kunnen opnemen.</p>

2. fysiek en fysiologisch ongerief

door een geschikte en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust- en schuilplaats

In dit geval stond de mest in zowel de ligboxenstal als op diverse plekken in de jongveestal boven de roosters. Hierdoor worden de dieren gedwongen gedurende langere tijd met de klauwen in de mest te staan. Vooral als er, zoals in de jongveestal, niet voldoende ligboxen aanwezig zijn voor alle dieren om te liggen is hiervoor geen enkel alternatief. Voor het overgrote deel van de runderen op dit bedrijf was geen hygiënische huisvesting beschikbaar. Ook om te eten of drinken moeten de dieren door de mest lopen. Het gebrek aan hygiënische huisvesting heeft verregaande gevolgen voor de dieren. Runderen brengen een significant gedeelte van de dag liggend door. Omdat het liggen in mest en urine oncomfortabel is zullen de runderen minder lang liggen of door noodzaak gedwongen zijn op de met mest bedekte roostervloer te gaan liggen. Ingedroogde mest veroorzaakt jeuk, en soms pijn door trekken aan de vacht. Huid en klauwen die vaak blootgesteld zijn aan mest en urine verweken, en worden hierdoor kwetsbaarder voor beschadigingen en infecties. Ook het langer staan en minder liggen is schadelijk voor de klauwen. Bij deze controle waren veel runderen kreupel. Deze huisvesting draagt er ook toe bij dat er een hogere infectiedruk is voor andere aandoeningen, zoals bijvoorbeeld uierontsteking en baarmoederontsteking. Kalveren die onder onhygiënische omstandigheden geboren worden hebben een hogere kans op ziekten als diarree en longontsteking.

3. pijn, verwondingen en ziektes

door deze te voorkomen en wanneer deze toch optreden, door ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen

Meerdere (ernstig) kreupele dieren waren niet afgezonderd gehuisvest. Ook waren de dieren niet beoordeeld of behandeld door een dierenarts. Kreupele dieren lijden pijn. Zij ontlasten de aangedane poot om deze pijn te vermijden of verminderen. Er waren meerdere runderen met een groeiachterstand. Deze dieren hebben over het algemeen minder weerstand tegen infectieziekten dan normaal uitgegroeide dieren.

4. angst en chronische stress

door huisvesting en management te hanteren die angst en stress zullen voorkomen; door een goede socialisatie om angst voor mensen, andere dieren en stimuli in de toekomst te voorkomen.

Gehouden dieren zijn volledig afhankelijk van hun verzorgers. Zij kunnen zich niet onttrekken aan aversieve omstandigheden. Het is daarom de verantwoordelijkheid van de dierhouder zodanige omstandigheden aan zijn dieren te bieden waar zij zonder stress, pijn of gezondheidsrisico's kunnen leven.

5. beperking van hun natuurlijk gedrag.

door voldoende bewegingsvrijheid te geven, in een daartoe geschikte ruimte, het aanbieden van een prikkelrijke omgeving, die uitnodigt tot het vertonen van normaal soorteigen gedrag, en door sociale huisvesting met soortgenoten

Runderen zijn kuddedieren. Zij voeren gedrag liefst uit als een groep, waarbij het grootste deel van de dieren tegelijk eet, of ligt. In huisvesting waar overbezetting is, zoals hier in de jongveestal, is

	dat gedrag niet mogelijk.
Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	<p>Ja, er is sprake van vermijdbaar lijden als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Runderen geen toegang hebben tot een schone, droge ligplek • Runderen gehuisvest worden onder onhygiënische omstandigheden • Kreupele runderen niet afgezonderd worden en geen (diergeneeskundige) zorg krijgen • Dieren zodanig gehouden worden dat zij niet de mogelijkheid hebben zich op een normale wijze ontwikkelen.
Vraag 6	Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen – de dieren de nodige verzorging onthouden?
Antwoord:	<p>Ja, omdat volgens vaste jurisprudentie de ‘zorg’ voor een dier toeziet op de volgende 4 aspecten: 1.water, 2.voeding, 3.huisvesting en 4.medische zorg.</p> <p>In dit geval zijn er tekortkomingen op het gebied van voeding, huisvesting en (veterinaire) zorg.</p>
Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	<p>Ja, de houder heeft op ons verzoek de dierenarts laten komen om de kreupele dieren te beoordelen. Na deze visite is er contact geweest met [REDACTED], en is de visitebrief toegestuurd.</p>
Vraag 8	Is er diergeneeskundige behandeling noodzakelijk en, zo ja, binnen welke termijn?
Antwoord:	<p>Ja, de dierenarts heeft de kreupele dieren onderzocht en een behandeladvies gegeven.</p>
Vraag 9	Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen? (Kan dierhouder dit zelf of is andere hulp noodzakelijk)
Antwoord:	<ul style="list-style-type: none"> • Als dieren ziek of gewond zijn moeten zij zo snel mogelijk een gepaste behandeling ontvangen. Indien deze behandeling niet het gewenste resultaat heeft moet een dierenarts geraadpleegd worden; • Runderen moeten te allen tijde toegang hebben tot een schone en droge ligplaats; • Runderen moeten worden gehuisvest onder voldoende hygiënische omstandigheden; • Runderen ontvangen een toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer passend bij het ontwikkelingsstadium van het rund; • Hoewel technisch gezien alle runderen op het moment van controle toegang hadden tot water zou de watervoorziening voor de runderen in de ligboxenstal verbeterd moeten worden. De Gezondheidsdienst voor dieren adviseert een drinkbak voor iedere 20 melkkoeien.

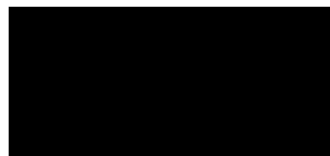
	<ul style="list-style-type: none"> • Het plan van aanpak kalversterfte van de dierenarts moet worden uitgevoerd. <p>Hoewel [REDACTED] verklaart dat hij de hoeveelheid werk op het bedrijf aan kan heb ik de indruk dat veel dagelijkse werkzaamheden niet of onvoldoende worden uitgevoerd. Het zou aanbeveling verdienen als [REDACTED] voldoende hulp zou inzetten om in ieder geval het op dit moment noodzakelijke werk op korte termijn uit te kunnen voeren.</p>
--	--

Vraag 10	Acht u het noodzakelijk dat er dieren worden meegevoerd en opgeslagen in belang van de gezondheid/ het welzijn van de dieren? Zo ja, toelichten.
Antwoord:	Op dit moment is dat niet noodzakelijk. Gezien mijn inschatting met betrekking tot vaardigheid en capaciteit van de houder kan dit in de toekomst wel noodzakelijk worden.

Aldus naar waarheid verklaard:

Plaats en datum:

[REDACTED] 1 april 2019

Bijlage VV1

Kreupel rund [redacted]; mest op de roosters

Kreupel rund [redacted], vervuilde vacht, doorligplekken

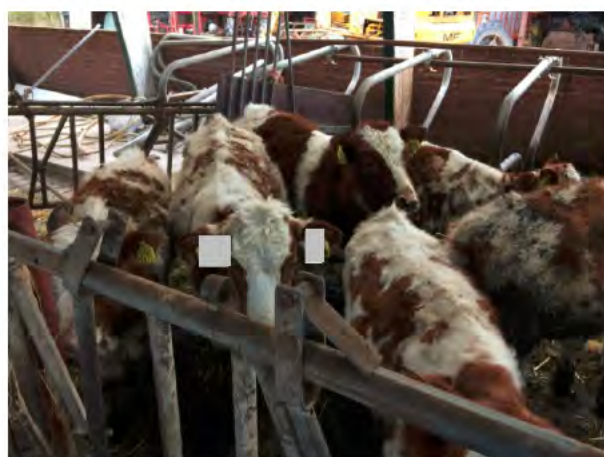
Kalver iglo, vachten kalveren vies

Kreupel rund [redacted]; mest boven de roosters in jongveestal

Mest boven de roosters jongveestal. Onvoldoende ontwikkeld rund [redacted] geboren 18-10-2016

Jongvee in strohok. Onvoldoende hygienische ligplekken. Dieren achtergebleven in groei (4 tot 7 maanden) met ruige opstaande vachten.

Divisie : Inspectie
Afdeling : NVWA HH IH Afd. Dier
Team : NVWA HH IH Tm [REDACTED] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider [REDACTED]
Inspecteurs [REDACTED]

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse
Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke
Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA : 151520
Rapportnummer : 116243

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

2) Overtreder

3) Overtreder

De identiteit is geverifieerd bij de basisregistratie personen.

Datum sluiting rapport : 27 mei 2019

Aantal bijlagen : 1

Onze referentie: 151520/116243/

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, en inspecteurs met respectievelijk toezichthoudernummer en beiden werkzaam als toezichthouder bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Economische Zaken, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, verklaren het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van bevindingen gedaan op 6 mei 2019, tijdens een inspectie in het kader van voorschriften gesteld bij of krachtens de Wet dieren.

Wij, toezichthouders, hebben voordat we de locatie van het bedrijf betraden, conform het hiertoe door de NVWA opgestelde hygiëneprotocol, ontsmette laarzen en een wegwerpoverall aangedaan.

Op 30 april 2019 heb ik, toezichthouder een via mijn teamleider een klacht ontvangen, van de , met betrekking tot . In deze klacht werd melding gemaakt van het feit dat op was afgebrand en de mogelijk consequenties voor de verzorging van het vee.

Voorafgaande aan de inspectie stelde ik, toezichthouder door middel van raadpleging van het I&R-systeem, op 5 mei 2019, vast dat met het relatienummer en het UBN was geregistreerd voor het houden van runderen. Ten behoeve van de inspectie heb ik een stallijst van dit UBN uitgeprint waarop ik zag dat op dit UBN 76 runderen waren geregistreerd.

Historie:

In 2016 is er een last ter voorkoming van herhaling en een proces-verbaal opgemaakt en ingestuurd voor soort gelijke overtredingen als omschreven in dit Rapport van Bevindingen.

Locatie :

.

Ik, toezichthouder heb op de luchtfoto van deze locatie globaal de diverse stallen/hokken waar runderen in werden gehouden, ingetekend en voorzien van nummering. Deze nummering zal verder in dit rapport gebruikt worden om de diverse hokken aan te duiden.

Hok 1 → 1 stier ( )	Hok 6 → 9 runderen (jongvee)
Hok 2 → 3 runderen	Hok 7 → 1 koe met kalf ( )
Hok 3 → 19 runderen	Hok 8 → 2 stieren
Hok 4 → 1 koe ( ) met kalf	Hok 9 → 2 koeien met 2 kalveren
Hok 5 → 15 runderen	Hok 10 → 2 koeien met 2 kalveren

Bevindingen:

Op 6 mei 2019, omstreeks 10.30 uur, bevonden wij toezichthouders ( ) en ( ) ons op het erf van het veehouderijbedrijf, gevestigd aan de ( )

In de stal spraken wij een persoon die ons vertelde ( ) te zijn. Nadat wij, toezichthouders ( ) en ( ) ons mondeling en middels het tonen van onze legitimatiebewijzen kenbaar hadden gemaakt als toezichthouder en buitengewoon opsporingsambtenaar, heb ik toezichthouder ( ) het doel van onze komst medegedeeld.

( ) gaf ons toestemming om alle verblijfplaatsen van runderen te betreden. Hierna hebben wij onze inspectie aangevangen.

Tijdens de inspectie spraken wij een tweede persoon in de stal, die op onze vraag vertelde ( ) te zijn. Ook aan ( ) hebben wij ons mondeling en middels het tonen van onze legitimatiebewijzen kenbaar gemaakt als toezichthouder en buitengewoon opsporingsambtenaar.

Hok 1 en hok 2

Wij zagen dat de runderen in deze twee hokken over schone, droge en comfortabel ligplaatsen konden beschikken. Ook zagen wij dat het verstrekte voer in de voergang van een goede kwaliteit was.

Wij zagen dat in hok 2, 2 runderen met 1 kalf werd gehuisvest. Wij zagen dat het kalf voorzien was van merken(werknr. ( ) Op de stallijst zagen wij dat dit kalf op 15 maart 2019 geboren was. Wij zagen dat de vloer van dit hok bestond uit een gedeelte roostervloer en een gedeelte dichte vloer. Wij zagen dat het gedeelte

dichte vloer was ingestrooid met zaagsel en voorzien was van een rubbermat. Wij zagen dat de roostervloer vervuild was met mest. Wij zagen dat dit kalf met zijn hoeven in de spleten tussen de roosterbalken klem kon komen waardoor deze zich kon verwonden en zelfs onthoefd kon worden.

Wij zagen en voelden dat de vloer van de stal niet stroef en aangepast was aan het gewicht en de grootte van dit kalf en vormde geen, vlakke en stabiele oppervlakte.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.35, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Hok 3

Wij zagen en telden dat in dit hok 19 runderen werden gehuisvest. Wij zagen en telden dat deze 19 runderen over 12 ligboxen konden beschikken. Wij zagen dat niet alle runderen over een schone droge ligplaats konden beschikken. Wij zagen dat in hok 4 voldoende ligboxen beschikbaar waren. Nadat wij [REDACTED] hierover hebben aangesproken vertelde hij dat de runderen binnenkort naar buiten gingen, ook vertelde hij dat hij, tot die tijd, het hek zou verplaatsen zodat de runderen in hok 4 de ligboxen konden gebruiken.

Wij zagen dat deze 19 runderen niet voldoende ruimte werd gelaten voor hun fysiologische en ethologische behoeften.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.6, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat het rund met werknummer [REDACTED] mager was. Wij zagen de heupbeenderen en de ribben uitsteken. Desgevraagd vertelde [REDACTED] dat dit rund niet onder behandeling van zijn dierenarts was en dat hij het rund ook niet echt mager vond.

Wij zagen dat het kuilvoer, dat aan de runderen werd verstrekt in de voergang van een slechte kwaliteit was. Wij zagen dat stukken van het kuilvoer beschimmeld waren en we roken dat het muf rook. Ook zagen we stukken zwart plastic, van de wikkeling om de balen kuilvoer, tussen het verstrekte voer liggen. Wij zagen dat de runderen dit zwarte plastic op konden eten. Het is ons bekend dat plastic de penswerking van de runderen kan verstoren en dat de darmen verstop kunnen raken.

Wij zagen dat deze runderen geen voedsel kregen die bij hun fysiologische behoeften pasten.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zesde lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat het toegediende voer alsmede de wijze van toediening deze runderen onnodig lijden of letsel toe brachten.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat in dit hok, tussen de runderen 1 kalf werd gehuisvest. Wij zagen dat het kalf voorzien was van merken(werknr. [REDACTED]). Op de stallijst zagen wij dat dit kalf op 27 maart 2019 geboren was. Wij zagen dat de vloer van dit hok bestond uit een gedeelte roostervloer en een gedeelte dichte vloer. Wij zagen dat het gedeelte

dichte vloer voorzien was van een rubbermat. Wij zagen dat de roostervloer en de rubbermatten in de ligboxen vervuild waren met mest. Ook zagen wij dat het kalf door de box afscheidingen heen en weer moest lopen om uit het gedrang van de volwassen runderen te blijven. Wij zagen dat dit kalf met zijn hoeven in de spleten tussen de roosterbalken klem kon komen waardoor deze zich kon verwonden en zelfs onthoefd kon worden.

Wij zagen en voelden dat de vloer van de stal niet stroef en aangepast was aan het gewicht en de grootte van dit kalf en vormde geen, vlakke en stabiele oppervlakte.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.35, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat de ligruimte van dit hok niet comfortabel en zindelijk was voor het kalf.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.36, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Hok 4

Wij zagen dat in dit hok een koe met een pasgeboren kalf werd gehuisvest. Wij schatte de leeftijd van dit kalf op maximaal 24 uur. Op onze vraag vertelde [REDACTED] dat dit kalf de afgelopen nacht was geboren. Wij zagen dat de inrichting van dit hok bestond uit roostervloer en ligboxen. Wij zagen dat de ligboxen en de roostervloer vervuild waren met mest. Wij zagen dat het kalf op de roostervloer, tegen een buitendeur aan, in de mest lag. Wij zagen dat dit kalf niet kon beschikken over een comfortabele en zindelijke ligruimte. Wij zagen dat dit kalf met zijn hoeven in de spleten tussen de roosterbalken klem kon komen waardoor deze zich kon verwonden en zelfs onthoefd kon worden.

Wij zagen en voelden dat de vloer van de stal niet stroef en aangepast was aan het gewicht en de grootte van het kalf en vormde geen, vlakke en stabiele oppervlakte.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.35, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat de ligruimte van dit hok niet comfortabel en zindelijk was voor het kalf.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.36, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat de vloer van de stal van dit kalf jonger dan twee weken niet was ingestrooid met adequaat strooisel.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.36, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Hok 5

Wij zagen dat er in dit hok 15 runderen werden gehuisvest. Wij zagen en voelden dat de roostervloer erg glad was, wij zagen dat de runderen uitgleden op de roostervloer. Ook zagen wij 5 runderen (werknr. [REDACTED] [REDACTED] die mager waren. Wij zagen bij deze runderen de heupbeenderen en de ribben

uitsteken. Desgevraagd vertelde [REDACTED] dat ook deze runderen niet onder behandeling van zijn dierenarts waren en dat hij deze runderen ook niet echt mager vond.

Wij zagen dat het voer op de voergang niet aangeschoven was aan het voerhek. Wij zagen en roken dat het voer van een matige kwaliteit was. Wij zagen dat stukken van voer beschimmeld waren en muf roken.

Wij zagen dat deze runderen geen voedsel kregen die bij hun fysiologische behoeften pasten.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zesde lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat het toegediende voer alsmede de wijze van toediening deze runderen onnodig lijdten of letsel toe brachten.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin deze runderen verbleven zodanige wijze waren onderhouden dat bij deze runderen letsel of pijn veroorzaakt werd.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.8, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Hok 6

Wij zagen en telden dat in dit hok 9 runderen waren gehuisvest. Wij zagen aan de bouw, de grootte en aan de werknummers (die wij vergelijken met de werknummers op de stallijst) dat dit jongvee betrof. In de achterste gedeelte van dit hok zagen wij een metalen langwerpige kuip liggen. Wij zagen dat deze kuip op zijn kop lag. Wij zagen metalen uitsteeksels aan deze kuip.

Wij zagen dat behuizing, waarin deze runderen verbleven, scherpe randen of uitsteeksels bevatte waaraan deze runderen zich konden verwonden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.8, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Ook zagen wij dat in het midden van dit hok een verhoging van beton lag. Wij zagen de runderen vanuit het achterste gedeelte van dit hok (waar zij konden liggen), naar het voorste gedeelte van dit hok (waar zij moesten eten) de verhoging van beton moesten oversteken. Wij schatte dat deze overgang ongeveer 1,3 m breed, 2,0 m lang en 15 cm hoog was. Op deze overgang was aan de zijkant een drinkbak geplaatst. Wij zagen dat water uit deze bak op de betonnen verhoging liep. Wij zagen dat deze hierdoor erg glad was geworden. Wij zagen dat de runderen bij het lopen over deze verhoging uitgleden en vielen. Wij zagen dat ook de roostervloer tussen het voerhek en deze verhoging erg glad was, ook hier gleden de runderen telkens uit.

Wij zagen dat behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin deze runderen verbleven zodanige wijze waren onderhouden dat bij deze runderen letsel of pijn veroorzaakt werd.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.8, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Hok 7

Wij zagen dat in dit hok, 1 volwassen rund en 1 kalf (werknr [REDACTED]) werden gehuisvest. Op de stallijst zagen wij dat dit kalf op 28 maart 2019 was geboren. Wij zagen dat grote delen van de vloer van dit hok bedekt waren met een laag mest vermengd met vervuild stro. Wij zagen dat de buik, flanken en poten van het volwassen rund vervuild waren met aangekoekte mest. In het hok waren ook meerder ligboxen beschikbaar voor deze twee runderen. Wij zagen dat deze ligboxen voorzien waren van rubbermatten. Wij zagen op deze matten oude opgedroogde mest liggen. Wij zagen dat dit hok en de ligboxen niet comfortabel en zindelijk was.

Wij zagen dat de ligruimte van dit hok niet comfortabel en zindelijk voor het kalf.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.36, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat dit volwassen rund niet een toereikende behuizing had onder voldoende hygiënische omstandigheden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat dit volwassen rund niet voldoende ruimte werd gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.6, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Hok 8

Wij zagen dat in dit hok 2 runderen werden gehuisvest. Wij zagen dat de vloer van het hok bestond uit een gedeelte roostervloer en een gedeelte dichte vloer. Wij zagen dat op het dichte vloer gedeelte een rubbermat lag. Wij zagen dat deze rubbermat vervuild was met oude en verse mest. Wij zagen dat deze runderen niet over eens schone en droge ligplaats konden beschikken.

Wij zagen dat deze runderen niet een toereikende behuizing had onder voldoende hygiënische omstandigheden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat deze runderen niet voldoende ruimte werd gelaten voor hun fysiologische en ethologische behoeften.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.6, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Hok 9

Wij zagen dat in dit hok 2 runderen met 2 kalveren werden gehuisvest. Wij zagen dat de kalveren voorzien waren van merken (werknr's [REDACTED] en [REDACTED]). Op de stallijst zagen wij dat de kalveren op respectievelijk op 21 maart 2019 en 20 april 2019 geboren waren. Wij zagen dat de vloer van dit hok bestond uit een gedeelte

roostervloer en een gedeelte dichte vloer. Wij zagen dat het gedeelte dichte vloer was ingestrooid met zaagsel en voorzien was van een rubbermat. Wij zagen dat de roostervloer vervuild was met mest. Wij zagen dat deze kalveren met hun hoeven in de spleten tussen de roosterbalken klem kon komen waardoor deze zich konden verwonden en zelfs onthoefd konden worden.

Wij zagen en voelden dat de vloer van de stal niet stroef en aangepast was aan het gewicht en de grootte van deze kalveren en vormde geen, vlakke en stabiele oppervlakte.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.35, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Hok 10

Wij zagen dat in dit hok 2 runderen met 2 kalveren werden gehuisvest. Wij zagen dat de klaveren voorzien waren van merken(werknrs. [REDACTED] en [REDACTED]). Op de stallijst zagen wij dat de kalveren op respectievelijk 28 februari 2019 en 15 maart 2019 geboren waren. Wij zagen dat de vloer van dit hok bestond uit een gedeelte roostervloer en een gedeelte dichte vloer. Wij zagen dat het gedeelte dichte vloer was ingestrooid met zaagsel en voorzien was van een rubbermat. Wij zagen dat de roostervloer vervuild was met mest. Wij zagen dat deze kalveren met hun hoeven in de spleten tussen de roosterbalken klem kon komen waardoor deze zich konden verwonden en zelfs onthoefd konden worden.

Wij zagen en voelden dat de vloer van de stal niet stroef en aangepast was aan het gewicht en de grootte van deze kalveren en vormde geen, vlakke en stabiele oppervlakte.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.35, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Algemeen

Wij zagen dat de runderen niet onthoofd waren. Wij zagen dat veel runderen verwondingen/littekens hadden aan hun huid. Wij zagen dat veel van deze littekens veroorzaakt waren door het gedrang in de hokken en door het bepalen van de rangorde onderling.

Wetgeving

Uit het vorenstaande bleek ons dat het welzijn van de runderen op dit bedrijf in het geding was, doordat niet werd voldaan aan de vijf vrijheden van Brambell zoals bedoeld in artikel 1.3 van de Wet Dieren.

Ingevolge dit artikel moeten dieren gevrijwaard zijn van:

1. dorst, honger en onjuiste voeding;
2. fysiek en fysiologisch ongerief;
3. pijn, verwonding en ziektes;
4. angst en chronische stress;
5. beperking van hun natuurlijk gedrag;
6. voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

Gezien de bevindingen zijn de runderen, rekening houdend met punt 6, op dit bedrijf niet gevrijwaard van de onder nr. 1, 2, 3, 4 en 5 genoemde voorwaarden. Aan ons zijn geen argumenten aangevoerd en is niet gebleken waarom het niet redelijk zou zijn dit op dit bedrijf wel te verlangen.

De op dit bedrijf aangetroffen overtredingen van het Besluit houders van dieren zijn tevens overtredingen van artikel 2.1 lid 1 en artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren.

Maatregelen

- 1) zorg dat alle runderen over een schone, comfortabele en droge ligplaats kunnen beschikken
- 2) zorg dat alle runderen een toereikende huisvesting hebben onder voldoende hygiënische omstandigheden
- 3) zorg dat alle runderen kunnen beschikken over een behuizing, waaronder begrepen de vloer, waarin runderen verblijven op een zodanige wijze zijn ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de runderen geen letsel of pijn wordt veroorzaakt en bevatten geen scherpe randen of uitsteeksels waaraan de runderen zich kunnen verwonden
- 4) zorg dat alle runderen een toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en leeftijd geschikt voer krijgen toegediend op een wijze dat past bij het ontwikkelingsstadium van deze runderen
- 5) zorg dat het toegediende voer alsmede de wijze van toediening de runderen geen onnodig lijden of letsel toe brengt
- 6) zorg dat alle kalveren worden gehouden in een stal waarvan de vloer stroef en aangepast is aan het gewicht en de grootte van de kalveren en dat deze een stevige, vlakke en stabiele oppervlakte vormen
- 7) zorg dat alle kalveren over een comfortabele en zindelijke ligruimte kunnen beschikken
- 8) zorg dat de vloer van de stal van kalveren jonger dan twee weken is ingestrooid met adequaat strooisel

Tijdens onze inspectie zijn door mij, toezichthouder [REDACTED] foto's gemaakt waarvan er 8 onbewerkt bij dit rapport zijn gevoegd.

Bijlage 1 Deze foto's zijn als bijlage 1 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

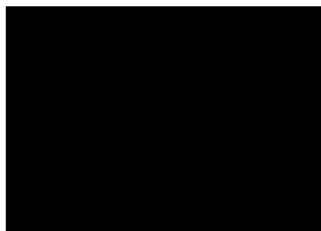
1ste opmerkingen overtreder

De meeste runderen gaan binnenkort naar buiten.

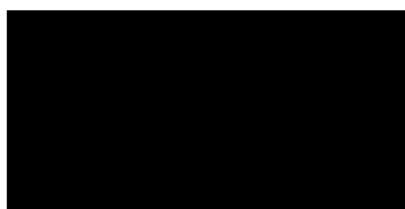
1ste opmerkingen toezichthouders

Wij hebben de indruk dat de [REDACTED] nog runderen houden om bezig te zijn. De opbrengst is nihil gezien het feit dat ze niet meer melken en de prijzen van vee voor de verkoop onder druk staan.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt, gedagtekend en ondertekend op 27 mei 2019.

[REDACTED]

[REDACTED]

Bijlage: 1 fotobijlage

Fotobijlage.1 [REDACTED]
7.pdf

[REDACTED]

Hok 2 + Hok 3. Jonge kalveren ([redacted] en [redacted] tussen de koeien op niet geschikte roostervloer.

Hok 4. Pasgeboren kalf in de mest op de roosters.

Hok 5. Mager rund met huidbeschadigingen op gladde roostervloer.

Hok 5. Magere rund.

Hok 6. Gladde roosters met losse/scherpe delen.

Hok 7. Koe met kalf in niet hygiënische/zindelijke huisvesting en kalf op niet geschikte roostervloer.

Hok 8. Geen schone droge ligplaatsen.

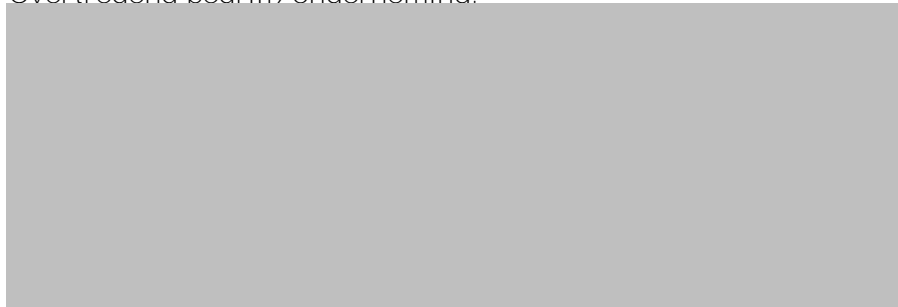
Rot, beschimmeld en muf ruikend voer voor het voerhek.

Divisie: Inspectie
Afdeling: NVWA HH IH Afd Dier
Team: NVWA HH IH Tm Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:
Inspecteur(s):

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team
Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA: 151348
Rapportnummer: 116206

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

1) Overtreder:

Omschrijvingen van de feiten: onthouden nodige zorg
Gepleegd binnen de gemeente:
Pleegdatum/periode: 30 april 2019

Aantal bijlage(n): 1

Onze referentie: 151348/116206/

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, en inspecteurs met respectievelijk toezichthoudernummer en beiden werkzaam als toezichthouder bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, verklaren het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van de bevindingen tijdens een inspectie (4826114) in het kader van Welzijn meldingen. Ik, toezichthouder ontving via het contactcentrum van de NVWA een melding betreffende het bedrijf van de hierboven genoemde. De melding was afkomstig van en betrof mogelijke dumping van dode kalveren.

Locatie:

Bij het betreden van dit bedrijf hebben wij, conform het hiertoe door de NVWA opgestelde hygiëneprotocol, ontsmette laarzen en een wegwerpoverall aangedaan.

Bevindingen:

Voorafgaande aan de inspectie stelde ik, toezichthouder door middel van raadpleging van het I&R-systeem, op 15 april 2019, vast dat de met het relatienummer het UBN was geregistreerd voor het houden van runderen. Ik heb ten behoeve van de inspectie van het UBN een stallijst uitgedraaid waarop ik zag dat er 61 runderen waren geregistreerd als aanwezig op deze locatie.

Naar aanleiding van het vorenstaande bevonden wij, toezichthouders en ons donderdag 18-04-2019, omstreeks 10.00 uur, op het erf van de. Nadat wij hadden aangebeld bij de woning werd er opengedaan door de ons bekende. Nadat wij ons mondeling en door het tonen van ons legitimatiebewijs kenbaar hadden gemaakt als toezichthouder en opsporingsambtenaar heb ik, toezichthouder hem de reden van onze komst medegedeeld. gaf ons hierop toestemming om hiervoor de stallen te betreden en gaf aan met ons mee te lopen. Nadat wij de op het erf staande stal betraden zagen en telden wij dat hier 56 runderen werden gehuisvest in een ligboxenstal met betonnen roostervloer. Wij zagen dat de balken van de roostervloer erg vies was en was bedekt met een laag natte mest. Ook zagen wij dat langs de randen van de ligboxen een dikke rand van mest lag opgehoopt. Ook zagen wij dat de onderspotten en klauwen van de runderen waren aangekoekt met mest. Kennelijk was de roostervloer al langere tijd niet schoongemaakt.

Wij zagen dat op de roostervloer een zogenaamde mestschuif was gemonteerd, bedoeld om de roosters schoon te schuiven. Ik, toezichthouder zag dat bij deze mestschuif geen zogenaamde rubberen flap was bevestigd die bij het voorttrekken van de mestschuif over de roosters moet vegen en zo de mest in de

sleuven schuift. Desgevraagd vertelde [REDACTED] dat hij de bedoelde flap versleten was en dat hij al wel een nieuwe besteld had. Ook gaf [REDACTED] in antwoord op mijn, toezichthouder [REDACTED] vragen aan de roosters zelf niet handmatig schoon te kunnen schuiven en de randen schoon te maken omdat hij daarvoor onvoldoende hersteld was van een [REDACTED]. Na deze [REDACTED] was een periode AB ingezet op het bedrijf, maar nu deed hij de werkzaamheden weer zelf.

Wij zagen dat runderen niet een toereikende behuizing hadden onder voldoende hygiënische omstandigheden. [REDACTED]

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Bijlage 1. **Ik, toezichthouder [REDACTED] heb tijdens de inspectie foto's gemaakt waarvan er 2 als bijlage 1 bij dit rapport zijn gevoegd.**

Wet dieren.

Uit het vorenstaande bleek ons dat het welzijn van de runderen op dit bedrijf in het geding was, doordat niet werd voldaan aan de vijf vrijheden van Brambell zoals bedoeld in artikel 1.3 van de Wet Dieren.

Ingevolge dit artikel moeten dieren gevrijwaard zijn van:

1. dorst, honger en onjuiste voeding;
2. fysiek en fysiologisch ongerief;
3. pijn, verwonding en ziektes;
4. angst en chronische stress;
5. beperking van hun natuurlijk gedrag;
6. voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

Gezien de bevindingen zijn de runderen, rekening houdend met punt 6, op dit bedrijf niet gevrijwaard van de onder nr. 2 genoemde voorwaarden. Aan ons zijn geen argumenten aangevoerd en is niet gebleken waarom het niet redelijk zou zijn dit op dit bedrijf wel te verlangen.

Tevens blijkt uit vorenstaande dat niet werd voldaan aan;

Artikel 2.2 lid 8 van de Wet Dieren; *Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.*

Te nemen maatregelen.

1. Zorg ervoor dat uw runderen worden gehuisvest in een voldoende hygiënische stal.

Historie:

Dit bedrijf staat vermeld op de lijst risico-bedrijven.

Tijdens de voorgaande inspectie op 02-07-2017 liepen de runderen in een weide met erg veel zwerfvuil (volgens houder door het uitrijden van gier/mest uit de putten van een afgebroken stal) en scherpe delen.

Tijdens een inspectie op 18-02-2016 waren runderen gehuisvest in een stal die niet vrij was van losse en scherpe delen.

In de jaren 2011, 2012 en 2013 werden ook telkens omissies als ontbrekende klauwverzorging, onhygiënische huisvesting, scherpe delen aangetroffen.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt, gedagtekend en ondertekend op 12 april 2019 te [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Bijlagen: 1, Fotobijlage

Fotobijlage.116156.
pdf

De met mest bevuilde vloer met defecte mestschuif in de ligboxenstal.

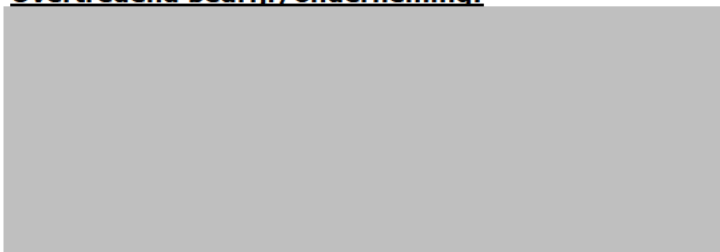

Divisie: Inspectie
Afdeling: NVWA HH IH Afd Dier
Team: NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider: [redacted]
Inspecteur(s): [redacted]

**Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team
Bestuurlijke Maatregelen.**

Onderzoeksnummer NVWA: 151540
Rapportnummer: 116277

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

2) Overtreder:

De identiteit is geverifieerd bij de basisregistratie personen.

Onze referentie: 151540/116277/[REDACTED]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden [REDACTED] en [REDACTED] inspecteurs met respectievelijk toezichthoudernummer [REDACTED] en [REDACTED] beiden werkzaam als toezichthouder bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, verklaren het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van de bevindingen tijdens een inspectie (4798906) in het kader van Welzijn meldingen.

Ik, toezichthouder [REDACTED] ontving via het contactcentrum van de NVWA een melding betreffende mogelijke onvoldoende verzorging van de runderen op het bedrijf van de hierboven genoemde [REDACTED]

Locatie:

Bij het betreden van dit bedrijf hebben wij, conform het hiertoe door de NVWA opgestelde hygiëneprotocol, ontsmette laarzen en een wegwerpovertrek aangedaan.

Bevindingen.

Ik, toezichthouder [REDACTED] stelde voorafgaande aan de inspectie op 09-04-2019 door middel van raadpleging van het I&R-systeem vast dat op naam van [REDACTED] het relatienummer [REDACTED] was geregistreerd met als [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]. Ook stelde ik vast dat op dit relatienummer het UBN [REDACTED] en het UBN [REDACTED] was geregistreerd voor het houden van runderen. Het UBN [REDACTED] was geregistreerd met bedrijfsadres [REDACTED]. Ook zag ik dat het UBN [REDACTED] was geregistreerd met bedrijfsadres [REDACTED].

Ten behoeve van de inspectie heb ik van beide UBN's een stallijst geprint waarop ik zag dat op UBN [REDACTED] 28 runderen en op UBN [REDACTED] 13 runderen waren geregistreerd.

Naar aanleiding van het vorenstaande bevonden wij, toezichthouders [REDACTED] en [REDACTED] ons, 09 april 2019, omstreeks 13.00 uur, op het erf van het bedrijf aan [REDACTED]. Wij spraken hier met de ons bekende en de ons kennende [REDACTED]. Wij hebben ons mondeling en door het tonen van ons legitimatiebewijs aan hem kenbaar gemaakt als toezichthouder en opsporingsambtenaar en hebben hem de reden van onze komst medegedeeld. [REDACTED] gaf ons toestemming hiertoe zijn bedrijf te betreden en gaf aan met ons mee te lopen.

Ligboxenstal, [REDACTED]

Wij zagen dat de ligboxenstal in het midden een brede voergang had met aan weerszijden een rij voerhekken met daarachter roostervloer met een rij ligboxen tegen de zijwand aan. Wij zagen en telden dat aan beide kanten van de voergang

13 runderen werden gehuisvest. Wij zagen dat in de groep aan de rechterkant een van deze runderen een pas geboren kalf was wat nog niet van merken was voorzien. Wij zagen dat deze huisvesting niet geschikt was voor de huisvesting van een kalf. Het kalf kan hier met zijn hoeven tussen de spleten van de roostervloer komen en zich hierdoor verwonden en zelfs onthoefd raken. Ook zagen wij dat er geen ingestrooide en zindelijke ligplaats was voor dit kalf.

Wij zagen dat de ligruimte van een stal niet comfortabel en zindelijk was.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.36, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat de vloer van de stal van kalveren jonger dan twee weken niet was ingestrooid met adequaat strooisel.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.36, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat de vloer van de stal niet stroef en aangepast was aan het gewicht en de grootte van de kalveren en vormde geen stevige, vlakke en stabiele oppervlakte.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.35, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat de bij het voerhek bevestigde lepeldrinkbakjes niet werkten en aan de aangekoekte mest en voerresten zagen wij dat deze al langere tijd buiten gebruik waren. Wij zagen dat in beide afdelingen voor in de stal een zogenaamde vlotterdrinkbak stond. Ik, toezichthouder stelde bij beide drinkbakken vast dat er geen watertoevoer was naar deze drinkbakken. Wij zagen dat de drinkbak in de linke afdeling leeg en droog was. Wij zagen dat in de drinkbak in de rechtse afdeling op de bodem nog nat van met brokken roest verontreinigd water was.

Wij zagen dat er geen andere watervoorziening voor deze runderen was. Desgevraagd vertelde [REDACTED] dat van de winter de waterleiding in de stal bevroren was geweest en daardoor lek geraakt. Hij had de watertoevoer daarom afgesloten en gaf de runderen water door de drinkbakken voor in de stal met een slang te vullen. [REDACTED] verklaarde dit meerdere malen per dag te doen.

Wij zagen dat runderen geen toegang hadden tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan hun behoefte aan water kon voldoen.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder f, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat in de linkse afdeling enkele buizen van ligboxafscheidingen waren doorgeroest en afgebroken. Wij zagen dat de runderen zich konden verwonden aan de losse buizen en scherpe delen.

Wij zagen dat behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin runderen verbleven op zodanige wijze waren ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren letsel of pijn werd veroorzaakt en dat het scherpe randen of uitsteeksels bevatte waaraan de runderen zich konden verwonden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.8, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Ligboxenstal.

In deze stal worden de runderen gehuisvest die zijn aangemeld op het UBN. Wij zagen en telden dat in deze ligboxenstal 13 runderen werden gehuisvest. Wij zagen dat deze stal erg vies en onhygiënisch was. De stukken stal met dichte vloer, zoals rond de drinkbakken en op plaatsen waar ligboxafscheidings ontbraken lag een dikke laag natte mest. Ook de roostervloer was vooral aan alle randen erg vies met opgehoopte mest. In alle ligboxen waren de matten aangekoekt en bedekt met oude mest. Doordat er veel meer ligboxen als runderen in deze stal waren konden wel alle runderen over een droge en comfortabele ligplaats beschikken.

Wij zagen dat runderen niet een toereikende behuizing hadden onder voldoende hygiënische omstandigheden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Wij zagen dat op meerdere plaatsen in de stal de ligboxafscheidings los en afgebroken waren en dat er ook losse en ijzeren delen met scherpe randen in de stal lagen waaraan de runderen zich konden verwonden.

Wij zagen dat behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin runderen verbleven op zodanige wijze waren ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren letsel of pijn werd veroorzaakt en dat het scherpe randen of uitsteeksels bevatte waaraan de runderen zich konden verwonden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.8, tweede lid, van het Besluit houders van dieren.

Bijlage 1. Door mij, toezichthouder, zijn van de runderen en hun huisvesting foto's gemaakt waarvan er 6 onbewerkt als bijlage 1 bij dit rapport zijn gevoegd.

Wet dieren.

Uit het vorenstaande bleek ons dat het welzijn van de runderen op dit bedrijf in het geding was, doordat niet werd voldaan aan de vijf vrijheden van Brambell zoals bedoeld in artikel 1.3 van de Wet Dieren.

Ingevolge dit artikel moeten dieren gevrijwaard zijn van:

1. dorst, honger en onjuiste voeding;
2. fysiek en fysiologisch ongerief;
3. pijn, verwonding en ziektes;
4. angst en chronische stress;
5. beperking van hun natuurlijk gedrag;
6. voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

Gezien de bevindingen zijn de runderen, rekening houdend met punt 6, op dit bedrijf niet gevrijwaard van de onder nr. 1, 2, 3, 4 en 5 genoemde voorwaarden. Aan ons zijn geen argumenten aangevoerd en is niet gebleken waarom het niet redelijk zou zijn dit op dit bedrijf wel te verlangen.

Tevens blijkt uit vorenstaande dat niet werd voldaan aan;

Artikel 2.1 lid 1 van de Wet Dieren; *Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een*

dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

en

Artikel 2.2 lid 8 van de Wet Dieren; *Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.*

Te nemen maatregelen:

1. Zorg er voor dat al uw kalveren een voor die dieren geschikte huisvesting hebben met een ingestrooide stabiele en vlakke vloer.
2. Zorg er voor dat al uw kalveren een comfortabele en zindelijke ligplaats hebben.
3. Zorg er voor dat de huisvesting van uw runderen zodanig is onderhouden dat bij de dieren geen pijn of letsel wordt veroorzaakt en vrij is van scherpe randen en uitsteeksels waaraan de dieren zich kunnen verwonden.
4. Zorg er voor dat de huisvesting van al uw dieren vrij is van losse en scherpe delen waaraan de dieren zich kunnen verwonden
5. Zorg er voor dat al uw dieren een toereikende behuizing onder voldoende hygiënische omstandigheden hebben.
6. Zorg er voor dat al uw dieren toegang hebben tot voldoende water van passende kwaliteit.

1ste opmerkingen overtreder.

Ik vul de waterbakken meerdere keren per dag maar zal kijken of de waterleiding gemaakt kan worden. Dat kalf is pas geboren en ik was er nog niet aan toegekomen maar zal het nu meteen uit de ligboxenstal halen.

1ste opmerkingen toezichthouders.

Ondanks dat er niet meer wordt gemolken en er veel minder runderen op het bedrijf zijn dan tijdens de inspecties in 2016 en 2017 lijkt de verzorging er niet op verbeterd. We treffen wederom dezelfde overtredingen aan. Kennelijk vindt alleen de minimaal noodzakelijke verzorging plaats en wordt er geen of nauwelijks tijd besteed aan onderhoud en schoonmaken. In de stallen is ruimte te over om een hygiënische en geschikte afkalfruimte in te richten maar we treffen wederom een kalf op de roostervloer in de melkstal aan.

Historie.

Vrijdag 07-10-2016 stelden wij, toezichthouders [REDACTED] en [REDACTED] Op dit bedrijf o.a. een groot aantal overtredingen vast op I&R en welzijnsgebied. Onze bevindingen hebben wij vastgelegd in Rapport van bevindingen nr. 96576.

Naar aanleiding van deze bevindingen zijn er door RVO.nl middels een Last onder bestuursdwang op 27 -10 -2016 onder nr. G2016005195 aan [REDACTED] 8 maatregelen opgelegd waar hij voor 10-11-2016 moest voldoen.

Vanwege de I&R-omissies werd het bedrijf geblokkeerd voor de aan en afvoer van runderen.

Bij de he inspectie van 15-11-2016 stelden wij vast dat door [REDACTED] aan het merendeel van deze maatregelen niet werd voldaan en stelden wij ook nieuwe overtredingen vast.

Middels in opdracht van RVO.nl toegepaste bestuursdwang zijn op 15 en 16 -11-2016 de maatregelen uitgevoerd. Hierbij zijn o.a. stallen uitgemest en ingestrooid, nieuwe huisvesting gerealiseerd, kalveren en jongvee in geschikte stallen/hokken gehuisvest en scherpe delen verwijderd en gerepareerd. Onze bevindingen hebben wij vastgelegd in Rapport van bevindingen nr. 98177.

Naar aanleiding van onze bevindingen is er door RVO.nl middels een Last onder bestuursdwang op 04-01-2017, onder nr. G2017001025 aan [REDACTED] 1

maatregel opgelegd waar hij voor 11-01-2017 moest voldoen. In reactie om een verzoek tot verlenging van de termijn is deze middels een Besluit verlengd tot 18-01-2017.

Naar aanleiding van de eerdere bevindingen en een via het vertrouwensloket binnengekomen melding hielden wij **13 januari 2017** wederom een inspectie. Wij stelden een groot aantal overtredingen vast op welzijnsgebied. Omdat 16 runderen op het bedrijf niet passend konden worden gehuisvest en verzorgd zijn deze meegevoerd naar een opvangstal. Onze bevindingen hebben wij vastgelegd in **Rapport van bevindingen nr. 98999**.

Wij stelden 03-02-2017 wederom een groot aantal overtredingen vast op welzijnsgebied; 3 zieke en of gewonde runderen werden niet passend verzorgd en er werd geen dierenarts geraadpleegd. 2 zieke kalveren werden niet passend gehuisvest. Minimaal 40 runderen kregen niet voldoende voor de soort en ontwikkeling geschikt voer. 53 runderen konden niet over een hygiënische huisvesting en niet over een droge ligplaats beschikken. Onze bevindingen hebben wij vastgelegd in **Rapport van bevindingen nr. 99271**.

Tijdens de inspectie van d.d. 23-03-2017 stelden wij vast dat niet werd voldaan aan alle maatregelen van de Last ter voorkoming van herhaling G2017001459. Kalveren hadden geen geschikte en droge huisvesting, jongvee had geen droge ligplaats en verwondde zich door de wijze waarop het voer werd toegediend. ■■■■■ herstelde de omissies dezelfde dag nadat hij hiervoor een korte termijn had gekregen. Onze bevindingen hebben wij vastgelegd in **Rapport van bevindingen nr. 102056**.

Juni 2017 werd door ■■■■■ eindelijk alle omissies van de I&R hersteld en werd de blokkade opgeheven.

Door ■■■■■ werd meegedaan aan de zogenaamde stoppersregeling en alle volwassen runderen werden van het bedrijf afgevoerd.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt, gedagtekend en ondertekend op 06 mei 2019 te ■■■■■

■■■■■

■■■■■

■■■■■

Bijlagen: 1.

Bijlage 1. Fotobijlage

Fotobijlage.116277.
pdf

■

Kalf in de ligboxenstal.

Niet werkende lepeldrinkbakjes

Lege drinkbakken.

Afgebroken boxafscheidingen.

Losse en scherpe delen en niet hygiënische huisvesting

Losse en scherpe delen en niet hygiënische huisvesting

Divisie: Inspectie
Afdeling: NVWA HH IH Afd Dier
Team: NVWA HH IH Tm Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:
Inspecteur(s):

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team
Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA: 152626
Rapportnummer: 117217

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

Relatienummer:
Naam bedrijf:
Rechtsvorm:
Vestigingsadres:
Postcode en vestigingsplaats:
Gemeente van vestiging:
KVK:

1) Overtreder:

Datum vaststellen overtreding : 28 juni 2019
Tijdstip vaststellen overtreding : 10:30 uur
Plaats vaststellen overtreding :

Datum opmerking overtreder : 28 juni 2019
Datum dagtekening rapport : 04 juli 2019

Aantal bijlagen bij rapport : 4

Soorten bijlagen : Overzichtsfoto bedrijf, stallijst
: GBA gegevens getuigen, fotobladeren.

■

Onze referentie: 150719/115640/

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, inspecteurs met toezichthoudernummers en toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4898454) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.

Naar aanleiding van de controle op 22 november 2018, waarbij verschillende overtredingen zijn geconstateerd, is er door het Team Bestuurlijke maatregelen (hierna te noemen TBM) een Last Onder Dwangsom (LOD) opgemaakt door TBM, bekend onder zaaknummer 201806008 met kenmerk BBB/TEV/TEV/U-19/00480. Deze LOD is op 18 januari 2019 verzonden naar betrokkenen.

De maatregelen in de Last onder dwangsom betroffen :

1. Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen. U moet deze maatregel binnen een week na dagtekening van deze brief nemen.
2. Zorg ervoor dat een dier, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren. U moet deze maatregel binnen een week na dagtekening van deze brief nemen.
3. Zorg ervoor dat een dier toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen. U moet deze maatregel binnen een week na dagtekening van deze brief nemen.
4. Zorg ervoor dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften. U moet deze maatregel per direct nemen.

Bijlage 1 Een overzichtsfoto van het erf en de weilanden van is als bijlage 1 bij dit rapport gevoegd.

Bevindingen:

Op vrijdag 28 juni 2019, omstreeks 10.30 uur bevonden wij ons, toezichthouders en op het bedrijf van Dit in verband met een hercontrole op de hierboven genoemde LOD.

Op tijd en plaats voornoemd ontmoetten wij, toezichthouders, een mannelijk persoon. De ons bekende en de in onze functie kennende

Nadat wij, toezichhouders [REDACTED] en [REDACTED] ons aan [REDACTED] hadden gelegitimeerd als toezichhouders van de NVWA, middels het tonen van onze legitimatiebewijs toezichthouder hebben wij hem op de hoogte gesteld van de reden van onze komst.

Hierna gaf [REDACTED] aan dat hij tijdens de controle een getuige, mogelijk zijn praktiserend dierenarts, te plaatse wilde laten komen. Dit gelet op de geldende LOD en de constatering die wij mogelijk op zijn bedrijf zouden doen ten aanzien van het houden van de runderen tijdens onze controle.

Wij toezichthouders hebben [REDACTED] medegedeeld daar geen bezwaar tegen te hebben. Wel hebben wij [REDACTED] medegedeeld dat wij met hem en met mogelijke getuigen niet inhoudelijk/niet in discussie zouden gaan over de bevindingen die wij zouden doen tijdens de controle. Eveneens hebben wij medegedeeld dat wij in afwachting van de komst van mogelijke getuigen een aanvang gingen maken met de controle.

Wij hebben ons steeds gehouden aan het hygiëne protocol in houdende dat: wij schone en ontsmette laarzen en een wegwerp overall hadden aangedaan die afkomstig zijn van de NVWA.

Bijlage 2: Tijdens de uitgevoerde controle is door ons toezichthouders een aantal overzichtsfoto's gemaakt. Deze overzichtsfoto's zijn als bijlage 2 aan het rapport toegevoegd.

Voorafgaand aan deze controle heb ik, toezichthouder [REDACTED] een stallijst van het UBN (Uniek bedrijfsnummer) met nummer [REDACTED] op naam van [REDACTED] uit het I&R-systeem rund gegenereerd. Ik zag aan de hand van deze stallijst dat op dit bedrijf totaal 88 runderen stonden geregistreerd.

Bijlage 3: De stallijst, met UBN [REDACTED] met als peildatum 27 juni 2019, op naam van [REDACTED] is als bijlage 3 bij dit proces-verbaal gevoegd.

Tijdens deze controle, die in het bijzijn van [REDACTED] hierna overtreder [REDACTED] werd uitgevoerd zagen wij toezichthouders dat:

Stierenstal:

Wij, toezichthouders [REDACTED] en [REDACTED] bevonden ons in de zogenaamde stierenstal.

Wij zagen aan de linker zijde 5 hokken en aan de rechter zijde 6 hokken, met in het midden een voergang. Wij zagen dat in 6 verschillende hokken totaal 16 runderen werden gehouden.

Wij zagen dat de hygiëne in alle hokken voldoende te noemen was. Wij zagen dat deze runderen op een volledige roostervloer stonden. Wij zagen voor elk hok, voer liggen. Wij zagen dat dit voer van redelijke kwaliteit was. Wij zagen dat de voedingsconditie van de runderen in deze stal voldoende was.

Wij zagen dat in alle hokken van deze stal drinknippels waren geïnstalleerd. Dit soort type drinknippel wordt normaliter gebruikt voor het drinken van varkens en niet geschikt voor runderen. Wij zagen dat in bovengenoemde 11 hokken, drinknippels waren geïnstalleerd. Wij zagen dat de 16 runderen in deze stal geen andere watervoorziening hadden dan de drinknippels. Wij zagen dat overtreder [REDACTED] geen andere watervoorziening had gerealiseerd in deze 11 hokken en met name in de 6 hokken waarin 16 runderen werden gehouden.

Wij zagen dat er niet was voldaan aan punt 1 van de LOD:

"Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen."

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Tijdens eerdere controles in deze stal was geconstateerd dat in verschillende hokken de voerbomen te laag stonden. Meerdere runderen hadden schoftbulten door de te lage voerbomen omdat zij tijdens het vreten met de nek en schoft langs de voerbomen schuren en tegen de voerbomen stoten.

Tijdens de controle op 28 juni 2019 hebben wij in deze stal, geen runderen aangetroffen met schoftbulten of andere kenmerken die wijzen op te lage voerbomen.

Wij zagen dat in deze stal er gedeeltelijk was voldaan was aan punt 1 in de LOD. (Met name voldaan aan het op juiste wijze verstrekken van het voer zodat nekbeschadigingen worden voorkomen).

Grupstal met koeien en kalverhokken:

Voorts bevonden wij, toezichthouders [REDACTED] en [REDACTED] ons in het daarnaast gelegen deel van de stal waar melkvee en jongvee was gehuisvest. Wij zagen dat 25 vrouwelijke runderen, zowel melk typische als vlees typische runderen, vast staan aan staken in een grupstal.

Wij zagen dat dit een verouderd stalsysteem was, in een tijd gebouwd dat het melkvee nog een stuk kleiner was. Wij zagen dat in deze verouderde grupstal voor een aantal grotere dieren, de stand erg kort was.

Wij zagen dat de runderen kort aan de staken stonden aangebonden, maar wel de kop nog konden bewegen. Wij zagen dat er weinig bewegingsvrijheid was voor o.a. poestgedrag (likken). Wij zagen dat, ten opzichte van de controle op 22 november 2018 en 28 maart 2019, deze runderen nog even kort stonden aangebonden.

Wij zagen dat er niet voldaan was aan punt 4 van de LOD:

"Zorg ervoor dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoefte".

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.3, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Het kort aanbinden is waarschijnlijk het gevolg van het feit dat de stand te kort is voor een aantal (grotere) runderen. Door ze kort aan te binden, hebben ze minder bewegingsruimte om overdwars te gaan liggen.

Wij zagen dat zes runderen met hun achterhand op de roosters lagen. Gezien er een hoogte verschil is tussen de dichte betonnen vloer en de roosters, liggen deze runderen op een richel. De roosters zelf zijn vervaardigd van betonijzer en smal van uitvoering waardoor dit in de huid drukt tijdens het liggen. Dit wordt als oncomfortabel beschouwd.

Wij zagen dat minimaal tweemaal runderen overdwers op de stand gingen liggen, om toch comfortabel te liggen. Wij zagen dat sommige runderen onder andere runderen lagen. Daardoor hadden de daarnaast gehuisveste runderen niet meer de mogelijkheid om te gaan liggen.

Wij zagen op het moment van de controle, dat een 6 tal runderen in de grupstal niet over een comfortabele ligplaats konden beschikken of überhaupt konden gaan liggen. Hierdoor kunnen deze dieren hiervan fysiek en fysiologisch ongerief ondervinden.

Wij zagen dat er niet voldaan was aan punt 4 van de LOD:

"Zorg ervoor dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoefte".

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.3, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Wij zagen dat er lepeldrinkers geïnstalleerd waren in de grupstal, en dat er per twee dieren, een lepeldrinker beschikbaar was. Ik toezichthouder [REDACTED] drukte op aantal lepels van de lepeldrinkers in deze stal, en zag dat er een grote hoeveelheid water uit stroomde. Deze 25 runderen beschikten over een toereikende hoeveelheid drinkwater.

Overtreder [REDACTED] die tijdens deze controle steeds aanwezig was deelde mede dat de runderen op dit moment waren aangebonden omdat hij aan het melken was. Hij deelde mede dat de runderen in deze tijd van het jaar ongeveer 20 uur per dag buiten in het weiland verbleven en dus maar kort in de stal verbleven. Hij gaf aan dat hij het daarom geen bezwaar vond voor de runderen om tijdens het melken het aantal van 25 de runderen (kort) aan te binden.

Aan de overzijde van de grupstal, werden 16 stuks jongvee en kalveren gehuisvest, verdeeld in 6 hokken. Het eerste twee hokken zaten 7 stuks jongvee, gehuisvest op volledige roostervloer. Wij zagen dat deze 7 stuks jongvee beschikten over drinkwater.

In het derde tot en met het zesde hok zaten 9 kalveren gehuisvest op stro. Wij zagen dat deze 9 kalveren de beschikking hadden tot drinkwater.

Wij zagen dat het kalf voorzien van het oormerk [REDACTED] een kale plek/nekbeschadiging had. Wellicht was het voerhek aan de voorzijde van het hok te laag waardoor het dier met de nek/schoft tegen het voerhek stoot en schuurt tijdens het vreten en er een kale plek op de huid ontstaat.

Wij zagen dat er niet voldaan was aan punt 1 in de LOD:

"Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toebrengen".

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Wij zagen dat in de achterste 2 hokken totaal 4 kalveren verbleven. Wij zagen dat de kalveren hun kop door een gat in het hek konden steken en deze kalveren konden drinken uit een plastic bak die tussen de beide hokken was geplaatst.

Jongveestal/kapschuur:

In de stal achter het woonhuis zagen wij, toezichthouders [REDACTED] en [REDACTED] een aantal hokken waarin totaal 20 runderen waren gehuisvest op een volledige roostervloer.

Wij zagen 11 runderen met de werknummers: [REDACTED] met kale schoften en/of schoftbulten en/of eeltplekken, wat mogelijk duidt op te lage voerbomen aan de voorzijde van het hokken.

Ik, toezichthouder [REDACTED] heb alle runderen in deze stal individueel beoordeeld. Ik stelde het volgende vast:

[REDACTED] Kaal in de nek.
 [REDACTED] Kaal in de nek.
 [REDACTED] Eeltvorming in de nek.
 [REDACTED] eeltvorming en bult in de nek/schoft.
 [REDACTED] eeltvorming en bult in de nek/schoft.
 [REDACTED] Kaal in de nek.
 [REDACTED] Eeltvorming in de nek.
 [REDACTED] Bult in de nek
 [REDACTED] Eeltvorming in de nek.
 [REDACTED] Eeltvorming en bult in de nek/schoft.
 [REDACTED] Eeltvorming en bult in de nek/schoft.

Tijdens het verloop van onze controle in deze stal, gingen meerdere runderen staan vreten. Wij zagen bij een aantal runderen, de schoften tegen de buizen aan drukken en wij zagen dat hierdoor de huid naar achteren werd gedrukt. Wij zagen dat de runderen met de nekken en de schoften tijdens het vreten tegen de buizen schuurden en stootten.

Wij zagen dat er niet voldaan was aan punt 1 in de LOD:

"Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen".

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Wij zagen dat ook deze hokken uitgerust waren met drinknippels, ontworpen voor de diersoort varken. Wij zagen dat betrokkenen [REDACTED] de watervoorziening in deze stal niet had aangepast en er geen andere drinkwatervoorziening voor de runderen in de hokken aanwezig was.

Wij zagen dat in deze stal niet voldaan was aan punt 1 in de LOD:

"Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen".

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Opm. toezichthouders:

Tijdens de controle deelde overtreder [REDACTED] mede dat hij de keerbuizen in de stal omhoog ging plaatsen om de geconstateerde nekbeschadigingen bij de verschillende runderen te verhelpen/op te lossen.

Hij deelde mede dat de runderen dan mogelijk uit de hokken zouden kunnen ontsnappen. Hij stelde de NVWA daar dan voor aansprakelijk. [REDACTED]

Wij toezichthouders hebben overtreder [REDACTED] medegedeeld dat hij zelf verantwoordelijk is voor de juiste huisvesting van zijn dieren en hij er voor dient te zorgen dat de runderen niet uit de hokken kunnen ontsnappen. Wij hebben hem medegedeeld dat het omhoog brengen van de voerbuizen een mogelijke oplossing is om nekbeschadigingen te voorkomen maar dat hij daar zelf voor kiest en voor verantwoordelijk is.

Verder hebben wij de runderen gecontroleerd in het weiland achter de stal en in de omgeving van de stal van overtreder [REDACTED]. Ten aanzien van het houden en verzorgen van de runderen in de omliggende weilanden hebben wij toezichthouders geen opmerkingen.

Nadat wij toezichthouders alle runderen op het bedrijf van overtreder [REDACTED] hadden gecontroleerd bevonden wij ons omstreeks 12.15 uur opnieuw aan de [REDACTED].

Op bovengenoemde plaats en tijd ontmoetten wij overtreder [REDACTED] en 2 mannelijke personen. Overtreder [REDACTED] gaf aan dat beide personen op zijn verzoek te plaatse waren gekomen om namens hem op te treden als getuigen. Dit omdat zijn praktiserend dierenarts niet te bereiken was/niet te plaatse kon komen.

Hierna hebben wij toezichthouders [REDACTED] en [REDACTED] ons aan beide personen gelegitimeerd als toezichthouder van de NVWA, middels het tonen van ons legitimatiebewijs toezichthouder.

Deze personen maakten zich respectievelijk bekend als [REDACTED] en [REDACTED].

Op ons verzoek legitimeerden zij zich door het tonen van hun rijbewijs/ID bewijs.

De BSN nummers van deze personen betroffen [REDACTED] en [REDACTED].

Later heb ik, toezichthouder [REDACTED] de volledige persoonsgegevens van beide personen opgevraagd en deze luiden:

Getuige

[REDACTED]

[REDACTED]

Getuige

[REDACTED]

[REDACTED]

Bijlage 4: De persoonsgegevens van de getuigen [REDACTED] en [REDACTED] zijn geverifieerd aan de hand van de gegevens zoals vermeld in de Basis Registratie Personen van de gemeente van inwoning, en conform bevonden. De gegevens zijn als bijlage 4 aan het rapport toegevoegd.

Ik toezichthouder [REDACTED] heb overtreder [REDACTED] omstreeks 12.30 uur op de hoogte gesteld van de door ons toezichthouders geconstateerde overtredingen en heb hem medegedeeld dat niet voldaan was aan de maatregelen 1 en 4 van de LOD met kenmerk 201806008.

Ik heb hem medegedeeld dat naar aanleiding van de uitgevoerde controle een rapport van bevindingen zal worden opgemaakt dat aan de NVWA, Team Bestuurlijke Maatregelen zal worden toegezonden.

Ik, toezichthouder [REDACTED] heb aan overtreder [REDACTED] gevraagd of hij een verklaring af wil leggen. Ik heb hem medegedeeld dat hij niet hoeft te antwoorden op de eventueel door ons, toezichthouders gestelde vragen. Verder heb ik hem medegedeeld dat het verhoor op een later tijdstip kan plaatsvinden desgewenst in het bijzijn van zijn raadsman/advocaat.

Overtreder [REDACTED] deelde het volgende mede:

"Ik schakel mijn advocaat in. Ik wil niets vertellen over deze 2 maatregelen".

Eerste opmerking toezichthouders:

De situatie op het veehouderijbedrijf van overtreder [REDACTED] lijkt niet te verbeteren. Dezelfde overtredingen worden telkens geconstateerd. In de 3 jaar dat verschillende inspecteurs van de NVWA dit bedrijf bezoeken, zijn er minimale aanpassingen doorgevoerd door overtreder [REDACTED] [REDACTED] is het overal mee oneens, ziet ook niet in waarom zaken dienen te worden aangepast. Volgens eigen zeggen zorgt hij goed voor zijn dieren.

De slechte staat van de watervoorziening, stallen, de afwezigheid van een afkalfstal en ziekenboeg en het aantal dieren, maakt het geheel een lastig bedrijf. De grupstal is verouderd en voldoet niet meer aan het type vee wat hierin wordt gehuisvest. Zo worden de runderen in de grupstal zeer kort aangebonden, om te voorkomen dat de runderen schuin gaan liggen. Maar de echte oorzaak van het schuin liggen is de huisvesting die niet meer passend is voor het type vee wat hierin wordt gehouden.

Overtreder [REDACTED] is hard bezig met gevolg bestrijding in plaats van de echte oorzaak aanpakken. Overtreder [REDACTED] levert al jaren geen melk meer, en voert zeer weinig slachtdieren af. Met deze manier van bedrijfsvoering, met daaraan gekoppeld een minimale winst al dan niet verlies, lijkt het doorvoeren van structurele verbeteringen een onmogelijkheid.

Inspectiehistorie:

29 april 2013: rapport van bevinding met nummer [REDACTED] en opsporingsnummer [REDACTED] Het betrof in dit geval het niet tijdig inschakelen van een dierenarts. Tevens stonden er 29 dieren op de grupstal welke te weinig bewegingsvrijheid hadden om aan hun fysiologische behoeften te voldoen.

13 juli 2016: onderzoek nummer 126086 RvB opsporingsnummer 94584. Het niet tijdig inschakelen van een dierenarts, gewonde dieren niet op juiste wijze verzorgd, scherpte uitstekende delen en onjuiste watervoorziening.

29 juli 2016 hercontrole nav LOB net nummer G2016003851: onderzoek nummer NVWA: 126370 Rapportnummer: 94775 niet akkoord: Scherpe delen.

12 juli 2018: Herstelbrief n.a.v scherpe delen in de kalverhokken. Rapportnummer 110651.

22 november 2018: Rapport van bevindingen onderzoek nummer NVWA 147793.

Rapportnummer: 113254. Te lage voerbomen, drinkwatervoorziening, scherpe delen, onthouden nodige zorg, niet tijdig een dierenarts raadplegen, ziek kalf niet in juist onderkomen huisvesten, kalveren zonder water. [REDACTED]

28 maart 2019: Rapport van bevindingen onderzoek nummer NVWA 150719 Rapportnummer: 115640. Te lage voerbomen, dieren kunnen niet voldoen aan hun fysiologische en ethologische behoeften, drinkwatervoorziening niet op orde.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt.

[REDACTED]
Toezichthoudernummer: [REDACTED]
04 juli 2019

[REDACTED]
Toezichthoudernummer: [REDACTED]
04 juli 2019

Bijlage 1
plattegrond.pdf

Bijlagen:

Bijlage 4 GBA

Bijlage 4 GBA

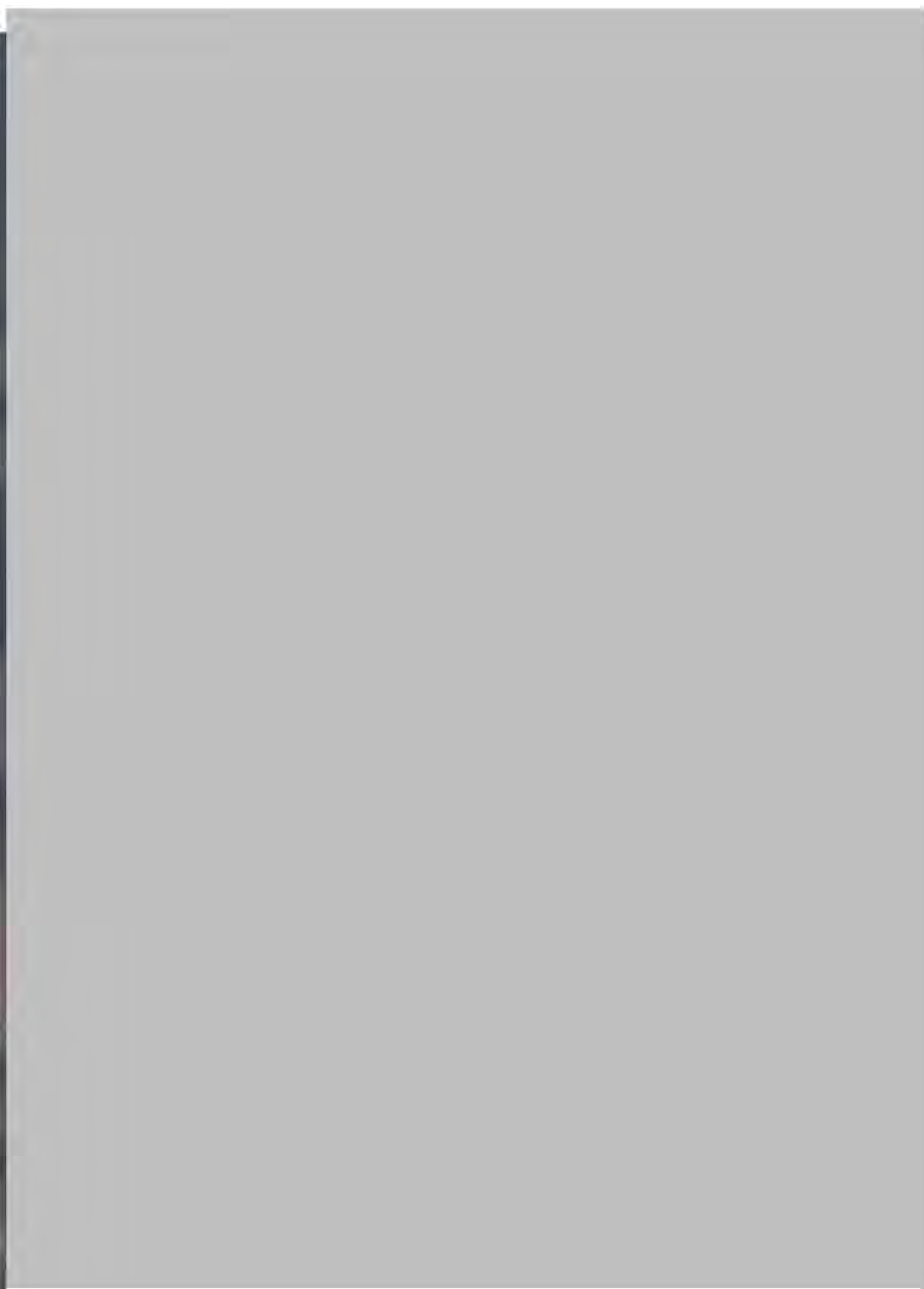

Bijlage 3 stallijst
27-06-2019.pdf

Bijlage 2
Overzichtsfoto's..pd

Overzichtsfoto`s   **28 juni 2019**

Runderen drinken via drinknippels.

Jongveestal/kapschuur:

Runderen met nekbeschadigingen.

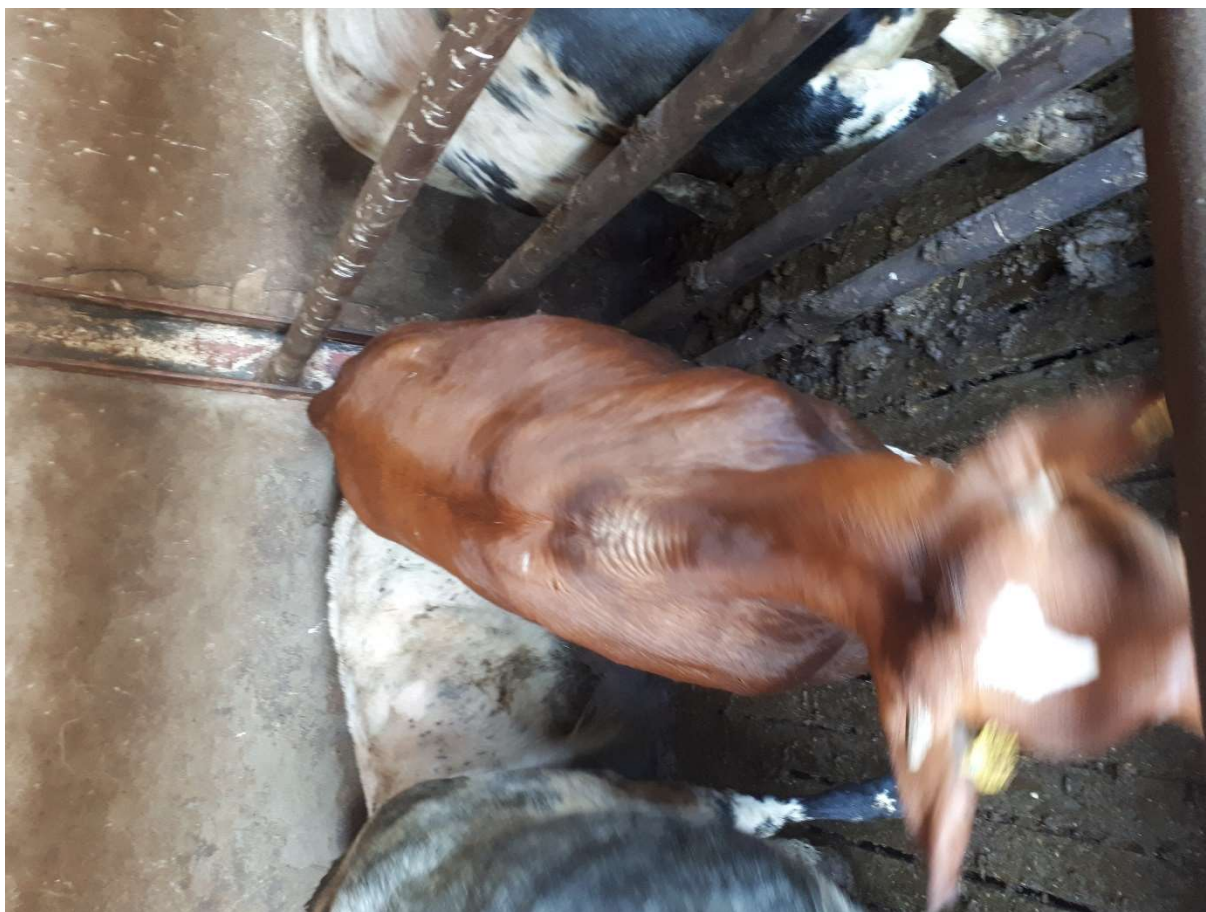

Kalf met nekbeschadiging

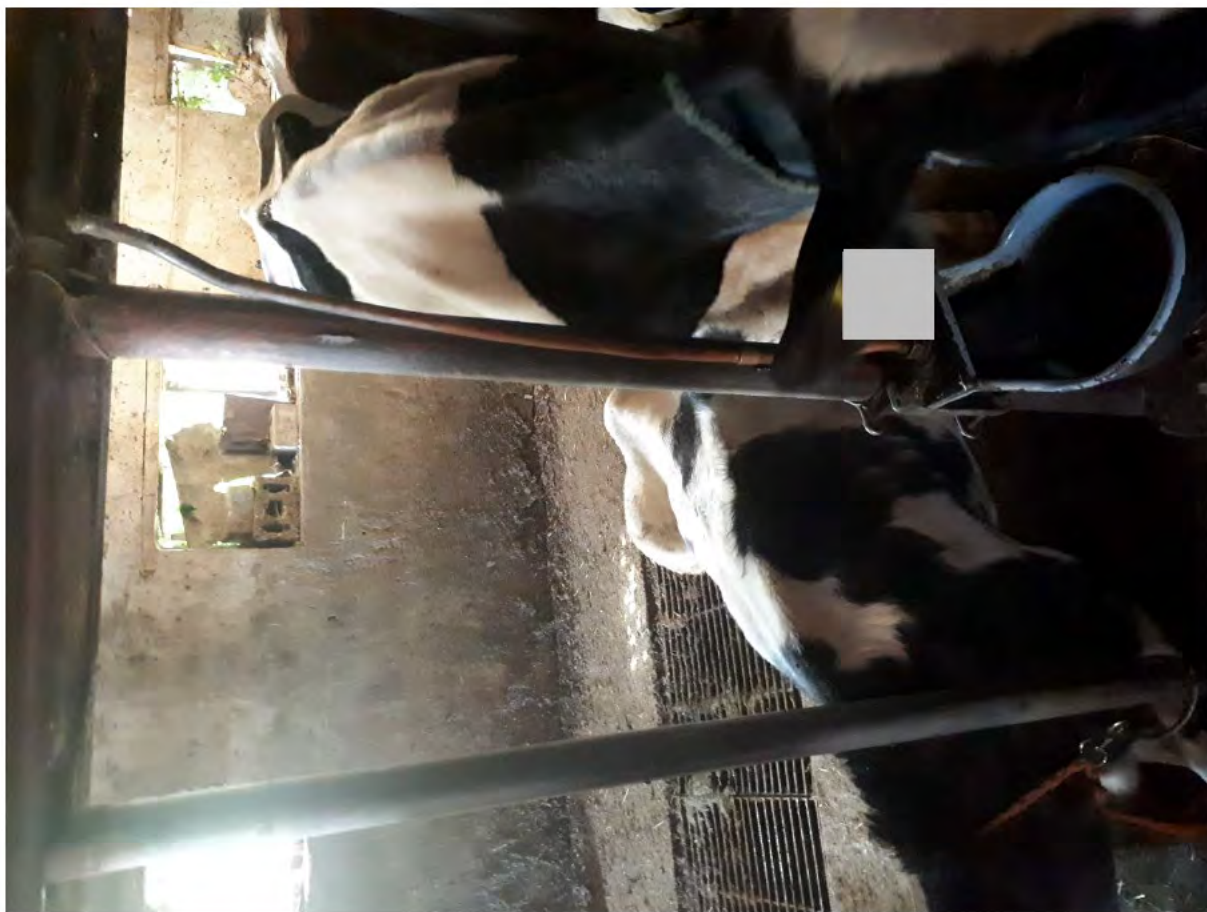

Grupstal met koeien en kalverhokken:

Runderen liggen dwars in de stand agv te korte stand.

Runderen staan op de smalle roosters agv de korte stand.

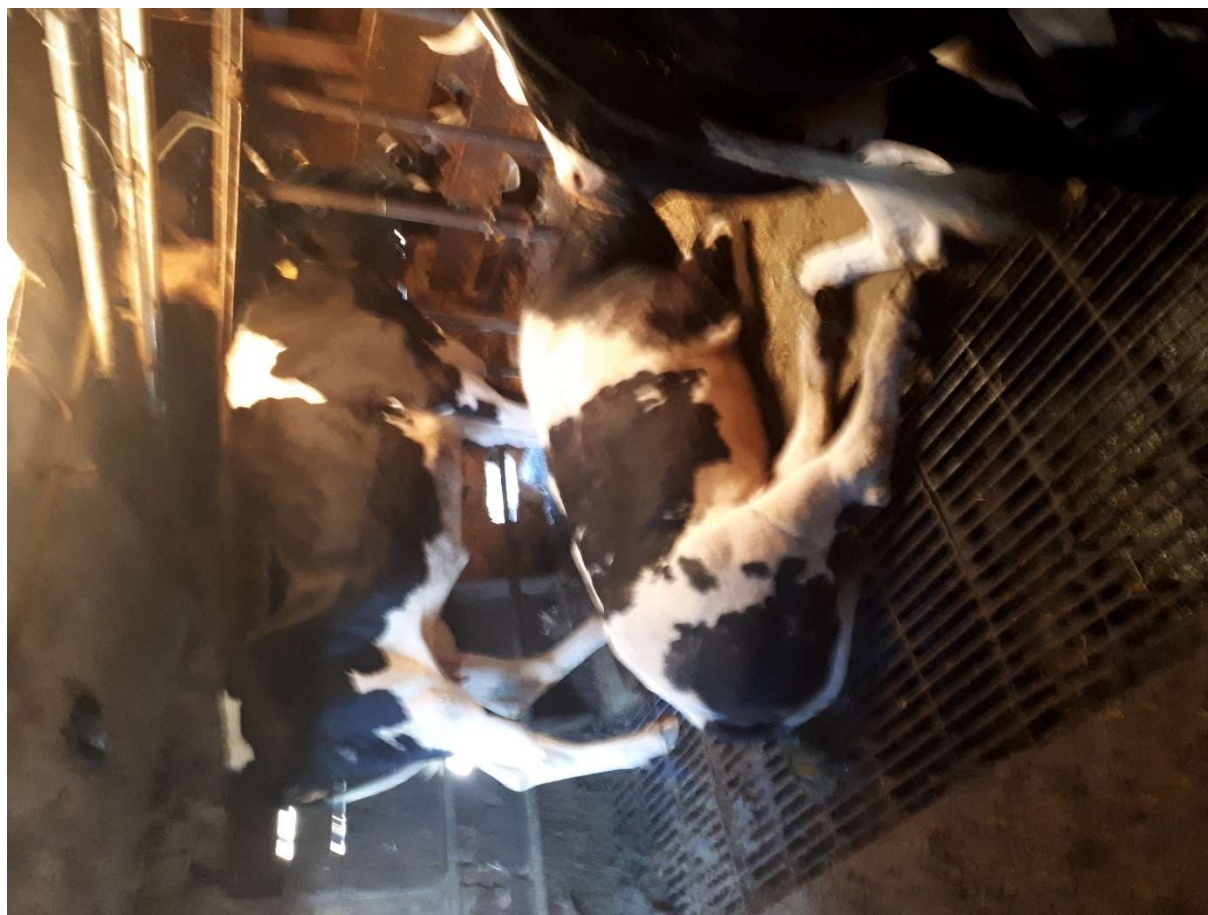

Runderen liggen op de betonnen rand aan de achterzijde van de stand.

Stallijst

Selectie gegevens

Aanvraagdatum 27-06-2019

Peildatum 27-06-2019

ME/UBN

Diersoort

	Runderen	Schapen	Geiten
Aantal dieren op stallijst	88	0	0
Aantal vrije oormerken	50	0	

Bedrijfsgegevens**ME/UBN****Adres****Postcode en woonplaats****Relatienummer****Naam****Telefoonnummer**

	Runderen	Schapen	Geiten
Aantal dieren op stallijst	88	0	0

Vlaggen**Vlagsoort****Vlag op UBN****Ingangsdatum****Diersoort Rund**

	Gesl. m/v	Haar- kleur	Geboorte datum	Aanvoer datum	Laatste kalfdatum	Opmerking
	V	EW	24-04-2010	24-04-2010	08-06-2018	
	V	EW	25-07-2010	25-07-2010	21-06-2019	
	V	ZW	07-06-2011	07-06-2011	23-12-2018	
	V	BB	03-10-2011	03-10-2011	26-12-2018	
	V	BB	08-07-2012	08-07-2012	18-07-2017	
	V	EW	21-08-2012	21-08-2012	03-08-2016	
	V	RB	23-09-2012	23-09-2012	17-08-2018	
	V	BB	13-10-2012	13-10-2012	08-02-2019	
	V	BB	11-11-2012	11-11-2012	27-11-2017	
	V	ZW	14-06-2013	14-06-2013	25-05-2019	
	V	BB	04-07-2013	04-07-2013	05-09-2017	
	V	BB	03-03-2014	03-03-2014	12-11-2016	
	V	RB	06-04-2014	06-04-2014	23-04-2019	
	V	EW	07-04-2014	07-04-2014	18-02-2019	
	V	BB	11-04-2014	11-04-2014	14-01-2019	
	V	ZB	05-05-2014	05-05-2014	09-07-2018	
	V	EW	10-06-2014	10-06-2014	04-06-2019	
	V	RB	28-06-2014	28-06-2014	15-05-2018	
	V	RB	05-10-2014	05-10-2014	10-01-2019	
	V	BB	04-03-2015	04-03-2015	09-06-2019	

Diersoort Rund

Gesl. m/v	Haar- kleur	Geboorte datum	Aanvoer datum	Laatste kalfdatum	Opmerking
V	BB	07-03-2015	07-03-2015	11-06-2018	
V	ZB	19-04-2015	19-04-2015	14-03-2018	
V	BB	02-05-2015	02-05-2015	27-10-2018	
V	BB	27-05-2015	27-05-2015	08-06-2019	
V	EW	06-06-2015	06-06-2015	31-12-2018	
V	ZB	17-09-2015	17-09-2015	24-03-2019	
V	ZB	03-12-2015	03-12-2015	15-12-2018	
V	BB	04-12-2015	04-12-2015	07-07-2018	
V	BB	28-12-2015	28-12-2015	02-01-2019	
V	BB	23-02-2016	23-02-2016		
V	ZB	15-01-2016	15-01-2016	16-01-2019	
V	ZB	15-01-2016	15-01-2016	12-08-2018	
V	RB	01-04-2016	01-04-2016		
V	RB	09-04-2016	09-04-2016		
V	RB	09-04-2016	09-04-2016	17-06-2019	
V	BB	02-06-2016	02-06-2016	19-01-2019	
M	RB	21-10-2016	21-10-2016		
V	RB	05-11-2016	05-11-2016		
M	EW	13-11-2016	13-11-2016		
V	ZB	08-12-2016	08-12-2016	21-06-2019	
V	BB	09-12-2016	09-12-2016		
V	BB	01-01-2017	01-01-2017		
V	EW	21-01-2017	21-01-2017		
V	ZB	07-03-2017	07-03-2017		
M	RB	12-03-2017	12-03-2017		
V	RB	09-05-2017	09-05-2017		
V	BB	04-06-2017	04-06-2017		
V	ZB	17-06-2017	17-06-2017		

Diersoort Rund

Gesl. m/v	Haar- kleur	Geboorte datum	Aanvoer datum	Laatste kalfdatum	Opmerking
V	EW	25-06-2017	25-06-2017		
V	EW	30-06-2017	30-06-2017		
V	EW	18-07-2017	18-07-2017		
V	EZ	23-07-2017	23-07-2017		
M	RB	25-08-2017	25-08-2017		
M	EW	12-09-2017	12-09-2017		
V	EW	28-09-2017	28-09-2017		
M	ZB	14-11-2017	14-11-2017		
V	BB	27-11-2017	27-11-2017		
V	BB	28-11-2017	28-11-2017		
M	BB	05-12-2017	05-12-2017		
M	RB	05-12-2017	05-12-2017		
M	ZW	03-02-2018	03-02-2018		
V	RB	15-03-2018	15-03-2018		
M	BB	17-03-2018	17-03-2018		
V	BB	06-04-2018	06-04-2018		
V	BB	04-05-2018	04-05-2018		
V	RB	10-05-2018	10-05-2018		
M	RB	15-05-2018	15-05-2018		
M	EW	19-06-2018	19-06-2018		
M	EW	07-07-2018	07-07-2018		
M	BB	07-07-2018	07-07-2018		
M	BB	12-08-2018	12-08-2018		
M	RB	17-08-2018	17-08-2018		
V	RB	14-12-2018	14-12-2018		
V	BB	27-10-2018	27-10-2018		
V	BB	15-12-2018	15-12-2018		
V	BB	23-12-2018	23-12-2018		
M	BB	31-12-2018	31-12-2018		

Diersoort Rund

	esl. m/v	Haar- kleur	Geboorte datum	Aanvoer datum	Laatste kalfdatum	Opmerking
	V	EW	08-02-2019	08-02-2019		
	V	RB	14-02-2019	14-02-2019		
	M	EW	18-02-2019	18-02-2019		
	V	RW	23-04-2019	23-04-2019		
	V	ZW	25-05-2019	25-05-2019		
	V	EW	04-06-2019	04-06-2019		
	V	BB	08-06-2019	08-06-2019		
	M	ZW	09-06-2019	09-06-2019		
	M	ZB	21-06-2019	21-06-2019		
	M	BB	21-06-2019	21-06-2019		
	V	RB	07-05-2008	21-11-2011	02-02-2019	

Nog niet verwerkte meldingen

ID-code	Geboorte datum	Gesl. m/v	Haar kleur	Moeder	Soort melding	Datum	Status melding	Reden van afwijzing

Actuele vrij merken diersoort Rund

ID-code	Werknummer	Soort merk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk

Actuele vrij merken diersoort Rund

ID-code	Werknummer	Soort merk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

Directie Handhaven

Divisie Inspectie

Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

T 0900-0388
info@nvwa.nl

Onze referentie
152741/117487 [REDACTED]

Bijlagen
n.v.t.

Datum 15 juli 2019

WAARSCHUWING

Uit inspectie van inspecteurs, [REDACTED] van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) is gebleken dat niet werd voldaan aan onderstaand(e) wettelijke voorschrift(en).

Locatie:

[REDACTED]

Overtreder:

[REDACTED]

Bevinding(en):

Hierbij bevestig ik u, dat op vrijdag 28 juni 2019 is vastgesteld dat 1 rund niet binnen 3 werkdagen hebt gemerkt. Het betreft rund [REDACTED]

Het niet merken van runderen, binnen 3 werkdagen, is een overtreding van: Artikel 15, lid 1 van de Regeling identificatie en registratie van dieren.

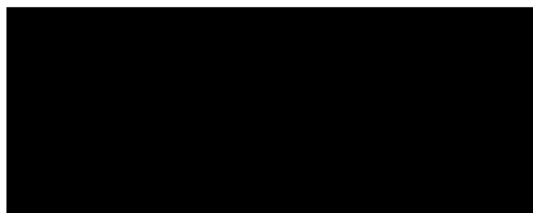
Tevens heeft u het rund met [REDACTED] niet binnen 3 werkdagen gemeld aan het IenR Systeem-rund.

Het niet melden van runderen, binnen 3 werkdagen, is een overtreding van: Artikel 20, lid 1 van de Regeling identificatie en registratie van dieren

Uit het bovenstaande blijkt dat u niet voldoet aan een wettelijk voorschrift. Mocht u bij een volgende (her)inspectie hieraan nog niet voldoen, dan kan dit op grond van de wetgeving en het NVWA interventiebeleid leiden tot een bestuurlijke sanctie en/of een strafrechtelijk traject.

Wat in deze brief beschreven is, kan betrekking hebben op één of meerdere randvoorwaarden in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Indien van toepassing wordt dit gemeld aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wat van invloed kan zijn op de uitbetaling van uw inkomenssteun.

Namens de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit,

Hoofd afdeling NVWA HH IH Afd Dier

Directie Handhaven

Divisie Inspectie

Datum
15 juli 2019

Onze referentie
152741/117487/

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Divisie: Inspectie
Afdeling: NVWA HH IH Afd Dier
Team: NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider: [redacted]
Inspecteur(s): [redacted]

**Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team
Bestuurlijke Maatregelen.**

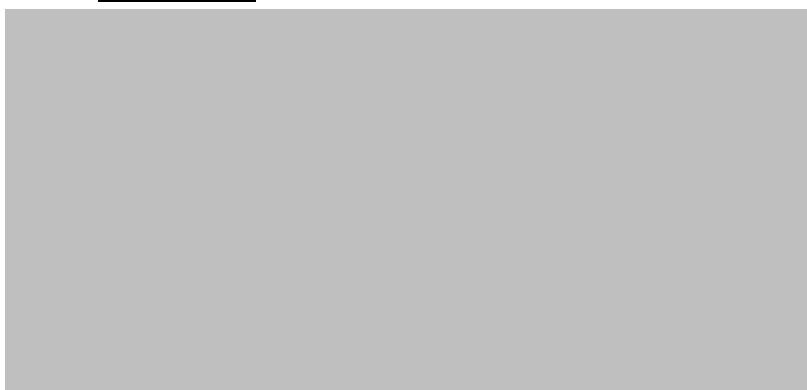
Onderzoeksnummer NVWA: 150719
Rapportnummer: 115640

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

2) Overtreder:

Datum vaststellen overtreding : 28 maart 2019
Tijdstip vaststellen overtreding : 11:00 uur
Plaats vaststellen overtreding : [redacted]

Datum opmerking overtreder : 28 maart 2019
Datum dagtekening rapport : 4 april 2019

Aantal bijlagen bij rapport : 10
Soorten bijlagen : LOB/LOD
: Fotobladeren

Onze referentie: 150719/115640/

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, inspecteurs met toezichthoudernummers [REDACTED] [REDACTED] toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4782568) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.

Naar aanleiding van de controle op 22 november 2018, waarbij verschillende overtredingen zijn geconstateerd, is er door Team Bestuurlijke maatregelen (hierna te noemen TBM) een Last Onder Bestuursdwang (LOB) opgemaakt, bekend onder zaaknummer 201805669, met kenmerk BBB/TEV/TEV/U-19/00479. Deze LOB is 18 januari 2018 verzonden naar [REDACTED]. De volgende maatregelen zijn hierin opgenomen:

1. Zorg ervoor dat alle runderen over een schone, droge en comfortabele ligplaats en een hygiënische huisvesting kunnen beschikken. Dit zijn twee afzonderlijke maatregelen die u in stand moet houden. U dient deze overtreding per direct op te heffen.
2. Zorg ervoor dat een dier dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd en indien nodig wordt afgezonderd in een passend onderkomen voorzien van strooisel. U dient deze overtreding per direct op te heffen.
3. Zorg ervoor dat wanneer de zorg voor een ziek of gewond dier geen verbetering in de toestand van het dier brengt, zo spoedig mogelijk een dierenarts wordt geraadpleegd. U dient deze overtreding per direct op te heffen.

Tevens is er een Last Onder Dwangsom (LOD) opgemaakt door TBM, bekend onder zaaknummer 201806008 met kenmerk BBB/TEV/TEV/U-19/00480. Deze LOD is op 18 januari 2019 verzonden naar betrokkenen.

De volgende maatregelen zijn hierin opgenomen:

1. Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen. U moet deze maatregel binnen een week na dagtekening van deze brief nemen.
2. Zorg ervoor dat een dier, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren. U moet deze maatregel binnen een week na dagtekening van deze brief nemen.
3. Zorg ervoor dat een dier toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen.

U moet deze maatregel binnen een week na dagtekening van deze brief nemen.

4. Zorg ervoor dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.

U moet deze maatregel per direct nemen.

Inspectie

Datum

1-5-2020

Onze referentie

150719/115640/

Bijlage 1,2 Als bijlage 1 en 2 zijn de LOB en LOD bij dit rapport gevoegd.

Bijlage 3 Een overzichtsfoto van het erf en de weilanden van is als bijlage 3 bij dit rapport gevoegd.

Bevindingen:

Op donderdag 28 maart 2019, omstreeks 11.00 uur bevonden wij ons, toezichthouders en op de locatie van gevestigd Dit na aanleiding van de eerder verstuurd hier boven beschreven LOB en LOD.

Op tijd en plaats voornoemd ontmoetten wij, toezichthouders, een mannelijk persoon. Hij maakte zich bekend als Tevens was hij verantwoordelijke voor de Nadat wij, toezichthouders en ons aan hadden gelegitimeerd als toezichthouders van de NVWA, middels het tonen van onze legitimatiebewijs toezichthouder en hem op de hoogte hadden gesteld van de reden van onze komst, hebben wij aanvang gemaakt met onze controle.

Wij hebben ons steeds gehouden aan het hygiëne protocol in houdende dat: wij ontsmette laarzen en een wegwerp overall hadden aangedaan die afkomstig zijn van de NVWA.

Alvorens wij het terrein wilde betreden, wilde betrokken de onderkant van mijn, toezichthouder laarzen zien. Volgens hem zouden mijn laarzen niet schoon zijn en verzocht mij laarzen van zijn bedrijf te gebruiken. Ik heb mijn laarzen uit gedaan en de laarzen aangetrokken van betrokkenen Toezichthouder heeft van beiden laarzen, voordat ik deze had omgewisseld, een foto gemaakt. Links op de foto zijn de onderkant van de laarzen van mij, toezichthouder te zien, rechts de onderkant van de laarzen van betrokkenen Deze foto is als bijlage 4 bij dit rapport gevoegd.

Voor we onze controle begonnen, deelde betrokkenen mede dat hij bezwaar en beroep had aangetekend, via zijn advocaat. Ik, toezichthouder heb vervolgens een medewerker van TBM gebeld om te verifiëren of er een opschortende werking was aangevraagd. Dit bleek niet het geval en hebben vervolgens een begin gemaakt met onze controle.

Stierenstal

Wij, toezichthouders en toezichthouder bevonden ons in de zogenaamde stierenstal.

Wij zagen aan de linker zijde 5 hokken en aan de rechter zijde 6 hokken, met in het midden een voergang. Wij zagen dat het hok geheel recht achterin leeg was. Wij zagen dat het dak boven dit hok, kapot was. Wij zagen in totaal 34 runderen in deze stal, verdeeld over 10 hokken. Tijdens de controle op 22 november

2018, was in de het hok met het kapotte dag, een rund gehuisvest. Dit was nu niet het geval. Wij zagen dat er was voldaan aan punt 2 in de LOD:

"Zorg ervoor dat een dier, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren".

Inspectie

Datum

1-5-2020

Onze referentie

150719/115640/

Bijlage 5 Foto van de hierboven beschreven situatie is als bijlage 5 bij dit rapport gevoegd.

Wij zagen dat deze runderen op een volledige roostervloer stonden. Wij zagen dat de roosters op de vloer redelijk schoon waren. Wij zagen dat in deze stal er voldaan was aan punt 1 van de LOB:

"Zorg ervoor dat alle runderen over een schone, droge en comfortabele ligplaats en een hygiënische huisvesting kunnen beschikken".

Wij zagen dat in alle hokken drinknippels waren geïnstalleerd. Dit soort type drinknippel wordt normaliter gebruikt voor het drenken van varkens en niet geschikt voor runderen. Wij zagen dat in bovengenoemde 10 hokken, drinknippels waren geïnstalleerd. Wij zagen dat 34 runderen geen andere watervoorziening hadden dan de drinknippels. Wij zagen dat betrokkenen [REDACTED] geen andere watervoorziening had gerealiseerd in deze 10 hokken. Wij zagen dat er niet was voldaan aan punt 1 van de LOD:

"Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen."

Bijlage 6 Foto van de hierboven beschreven situatie is als bijlage 6 bij dit rapport gevoegd.

Tijdens eerdere controles in deze stal was geconstateerd dat in verschillende hokken de voerbomen te laag stonden. Meerdere runderen hadden schoftbulten door de te lage voerbomen. Tijdens de controle op 28 maart 2019 hebben wij in deze stal, geen runderen aangetroffen met schoftbulten of andere kenmerken die wijzen op te lage voerbomen. Wij zagen dat in deze stal er voldaan was aan punt 1 in de LOD:

"Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen."

Grupstal met koeien en kalverhokken:

Voorts bevonden wij, toezichthouders [REDACTED] en [REDACTED] ons in het daarnaast gelegen deel van de stal waar het melkvee en jongvee was gehuisvest. Wij zagen 23 vrouwelijke dieren, zowel melk typische als vlees typische dieren, vast staan aan staken in een grupstal. Wij zagen dat dit een verouderd stalsysteem was, in een tijd gebouwd dat het melkvee nog een stuk kleiner was. Wij zagen dat deze verouderde grupstal voor een aantal grotere dieren, de stand erg kort was.

Wij zagen dat de runderen kort aan de staken stonden aangebonden, maar wel de kop nog konden bewegen. Wij zagen dat er weinig bewegingsvrijheid was voor o.a. poestgedrag (likken). Wij zagen dat, ten opzichte van de controle op 22 november 2018, deze runderen nog even kort stonden aangebonden. Wij zagen dat er niet voldaan was aan punt 4 van de LOD: ***"Zorg ervoor dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoefte"***. Het kort aanbinden is waarschijnlijk het gevolg van het feit dat de stand te kort is voor een aantal (grotere) runderen. Door ze kort aan te binden, hebben ze minder bewegingsruimte om overdwars te gaan liggen.

Bijlage 7 Foto van de hierboven beschreven situatie is als bijlage 7 bij dit rapport gevoegd.

Wij zagen dat twee runderen met hun achterhand op de roosters lagen. Gezien er een hoogte verschil is tussen de dichte betonnen vloer en de roosters, liggen deze runderen op een richel. Dit wordt als oncomfortabel beschouwd.

Inspectie**Datum**

1-5-2020

Onze referentie

150719/115640/

Wij zagen dat een tweetal runderen overdwars op de stand gingen liggen, om toch comfortabel te liggen. Wij zagen dat sommige runderen onder andere runderen lagen. Daardoor hadden de daarnaast gehuisveste runderen niet meer de mogelijkheid om te gaan liggen.

Wij zagen op het moment van de controle, dat een 6 tal runderen in de grupstal niet over een comfortabele ligplaats konden beschikken of überhaupt konden gaan liggen. Hierdoor kunnen deze dieren hiervan fysiek en fysiologisch ongerief ondervinden. **Wij zagen dat er niet voldaan was aan punt 4 van de LOD: "Zorg ervoor dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoefte".**

Bijlage 8 Foto van de hierboven beschreven situatie is als bijlage 8 bij dit rapport gevoegd.

Wij zagen dat er lepeldrinkers geïnstalleerd waren in de grupstal, en dat er per twee dieren, een lepeldrinker beschikbaar was. Ik toezichthouder drukte op aantal lepels van de lepeldrinkers in deze stal, en zag dat er een grote hoeveelheid water uit stroomde. Deze 23 runderen beschikte over een toereikende hoeveelheid drinkwater.

Aan de overzijde van de grupstal, werden 14 stuks jongvee gehuisvest, verdeeld in 6 hokken. Het eerste twee hokken zaten 6 stuks jongvee, gehuisvest op volledige roostervloer. Wij zagen dat deze 6 kalveren beschikte over drinkwater. Wij zagen dat deze twee hokken voorzien waren van een Zweeds voerhek. Wij zagen dat deze kalveren nek beschadigingen hadden, vermoedelijk ontstaan door het vreten aan het Zweeds voerhek. Wij zagen dat er niet voldaan was aan punt 1 in de LOD:

"Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen".

In het derde en vierde hok zaten 3 respectievelijk 2 stuks jongvee gehuisvest op stro. Wij zagen dat deze 5 kalveren de beschikking hadden tot drinkwater.

Wij zagen in de laatste twee hokken achter in, 2 kalveren met werknummers en in een hok zaten en 1 kalf met werknummer in het achterste hok zat. Wij zagen dat beiden hokken waren voorzien van stro. Wij zagen een plastic bak tussen deze twee hokken staan, gevuld met water. Wij zagen ongeveer 10 a 15 cm boven deze waterbak een niet werkende lepeldrinker hangen.

Wij zagen een kleine opening in het hek van deze twee hokken.

Op mijn, toezichthouders vraag hoe de dieren moesten drinken, antwoorden dat ze het hun kop door het hek konden en zo de waterbak konden bereiken. Betrokkenen deelde ons mede dat hij nog nooit had gezien dat deze kalveren dronken, maar dat het water in de bak regelmatig bijgevoerd moest worden.

Gezien de grootte van de opening in het hek, de situering van de waterbak tussen de hokken in en tevens recht onder de lepeldrinker is de bereikbaarheid van het water zeer slecht al dan niet onmogelijk. Wij zagen dat er niet voldaan was aan punt 3 in de LOD: **Zorg ervoor dat een dier toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen.**

Bijlage 9 Foto van de hierboven beschreven situatie is als bijlage 9 bij dit rapport gevoegd.

Jongveestal/kapschuur:

In de stal achter het woonhuis zagen wij, toezichthouders [REDACTED] en [REDACTED] 4 hokken waarin totaal 20 runderen waren gehuisvest op een volledige roostervloer. Wij zagen dat de bezetting hoog was maar op het moment van het betreden van de stal, lagen alle runderen. Wij zagen dat alle dieren tegelijk konden liggen. Wij zagen meerdere runderen met kale schoften en schoftbulten, wat duidt op lage voerbomen aan de voorzijde van het hokken. Wij zagen dat dan 10 runderen, met de werknummers: 5 [REDACTED] [REDACTED] verdeeld in de 4 hokken, schoftbulten hadden, in meer of mindere mate. Tijdens het verloop van onze controle in deze stal, gingen alle runderen staan en staan vreten. Wij zagen bij voornamelijk de wat grotere runderen, de schoften tegen de buizen aan drukken en wij zagen dat hierdoor de huid naar achteren werd gedrukt. Wij zagen dat er niet voldaan was aan punt 1 in de LOD:

"Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen".

Wij zagen dat ook deze hokken uitgerust waren met drinknippels, ontworpen voor de diersoort varken. Wij zagen dat betrokkenen [REDACTED] de watervoorziening in deze stal niet had aangepast.

Wij zagen dat in deze stal niet voldaan was aan punt 1 in de LOD:

"Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen".

Inspectie

Datum

1-5-2020

Onze referentie

150719/115640/[REDACTED]

Bijlage 10 Foto van de hierboven beschreven situatie is als bijlage 10 bij dit rapport gevoegd.

In het weiland achter de stal van betrokkenen [REDACTED] liepen nog twee runderen. Dichterbij gekomen zag ik dat een van deze twee runderen, de mij bekende koe met werknummer [REDACTED] was. Betrokkenen [REDACTED] deelde mij mede dat dit inderdaad de koe was die ik, toezichthouder [REDACTED] bij de vorige controle op 22 november had gezien. Ik zag dat deze koe nog steeds slecht liep. Betrokkene [REDACTED] deelde mij mede dat deze koe afgemest werd en daarna naar het slachthuis afgevoerd zou worden.

Behalve twee wat magere koeien, hebben we tijdens de controle geen zieken of gewonde dieren aangetroffen op het bedrijf van betrokkenen [REDACTED]

Te nemen maatregelen:

- U dient de hoogte van de voerbomen in de hokken dusdanig aan te passen aan de grootte van de runderen dat deze dieren hiervan geen hinder ondervinden tijdens het vreten. U dient er derhalve voor te zorgen dat nekbeschadigingen bij uw runderen worden voorkomen.
- Zorg dat de drinkwaterinstallatie zo is ontworpen, gebouwd, geplaatst en onderhouden, zodat uw runderen en kalveren over een toereikende hoeveelheid vers en schoon drinkwater kunnen beschikken. Dit water moet goed toegankelijk en bereikbaar zijn voor uw runderen.
- Zorg dat de runderen in de grupstal genoeg bewegingsvrijheid hebben zodat voldoende ruimte wordt gelaten voor fysiologische en ethologische behoefte. Bindt de runderen niet te kort aan de staak.
- Zorg dat uw runderen in de grupstal een comfortabele ligplaats hebben. Een aantal runderen in de grupstal zijn te groot voor dit type stal, waardoor zij met hun achterhand op de roosters moeten liggen. Een aantal runderen gaan

overdwars liggen, met het gevolg dat de runderen ernaast niet meer kunnen gaan liggen. Huisvest de grotere runderen ergens anders of ga op zoek naar een andere oplossing.

Inspectie

Datum

1-5-2020

Onze referentie

150719/115640/

Eerste opmerking toezichthouder:

De situatie op het veehouderijbedrijf van betrokkenen [REDACTED] lijkt niet te verbeteren. Dezelfde overtreding worden telkens geconstateerd. In de 3 jaar dat verschillende inspecteurs van de NVWA dit bedrijf bezoeken, zijn er minimale aanpassingen doorgevoerd door betrokkenen [REDACTED] is het overal mee oneens, ziet ook niet in waarom zaken dienen te worden aangepast. Volgens eigen zeggen zorgt hij goed voor zijn dieren.

De slechte staat van de watervoorziening, stallen, de afwezigheid van een afkalfstal en ziekenboeg en het aantal dieren, maakt het geheel een lastig bedrijf. De grupstal is verouderd en voldoet niet meer aan het type vee wat hierin wordt gehuisvest. Zo worden de runderen in de grupstal zeer kort aangebonden, om te voorkomen dat de runderen schuin gaan liggen. Maar de echte oorzaak van het schuin liggen is de huisvesting die niet meer passend is voor het type vee wat hierin wordt gehouden. Betrokkenen [REDACTED] is hard bezig met gevolg bestrijding in plaats van de echte oorzaak aanpakken. Betrokkenen [REDACTED] levert al jaren geen melk meer, en voert zeer weinig slachtdieren af. Met deze manier van bedrijfsvoering, met daaraan gekoppeld een minimale winst al dan niet verlies, lijkt het doorvoeren van structurele verbeteringen een onmogelijkheid.

Inspectiehistorie:

29 april 2013: rapport van bevinding met nummer 73178 en opsporingsnummer 95200. Het betrof in dit geval het niet tijdig inschakelen van een dierenarts. Tevens stonden er 29 dieren op de grupstal welke te weinig bewegingsvrijheid hadden om aan hun fysiologische behoeften te voldoen.

13 juli 2016: onderzoeksnummer 126086 RvB opsporingsnummer 94584. Het niet tijdig inschakelen van een dierenarts, gewonde dieren niet op juiste wijze verzorgd, scherpte uitstekende delen en onjuiste watervoorziening.

29 juli 2016 hercontrole nav LOB net nummer G2016003851:

Onderzoeksnummer NVWA:126370 Rapportnummer:94775 niet akkoord:
Scherpe delen.

12 juli 2018: Herstelbrief n.a.v scherpe delen in de kalverhokken.

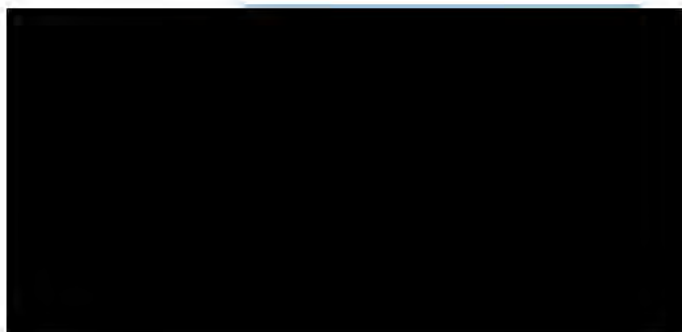
Rapportnummer 110651

22 november 2018: Rapport van bevindingen Onderzoeksnummer NVWA 147793 Rapportnummer: 113254. Te lage voerbomen, drinkwatervoorziening, scherpe delen, onthouden nodige zorg, niet tijdig een dierenarts raadplegen, ziek kalf niet in juist onderkomen huisvesten, kalveren zonder water

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt.

[REDACTED]
Toezichthoudernummer: [REDACTED]
4 maart 2019

[REDACTED]
Toezichthoudernummer: [REDACTED]
4 maart 2019

Inspectie

Datum
1-5-2020

Onze referentie
150719/115640/

Bijlagen: 10

bijlage 1 definitieve
lob pdf

bijlage 2 definitieve
lod pdf

Bijlage 3
overzichtsfoto.pdf

bijlage 4.docx

Bijlage 5.docx

bijlage 6 Drinknippels
in de stierestal.docx aangeboden runderei

bijlage 7 Kort

bijlage 8.docx

Bijlage 9.docx

Bijlage 10.docx

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

201805669

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contact

T 0900-0388
zienswijze@nvwa.nl

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00479

Zaaknummer
201805669

Datum 18 januari 2019
Betreft Last onder bestuursdwang

Geachte [REDACTED],

Op 22 november 2018 bezochten een inspecteur en een toezichthoudend dierenarts (hierna: inspecteurs) van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: NVWA) uw veehouderij, gelegen aan [REDACTED]. Tijdens hun controle constateerden zij dat u overtredingen begaat van de wetgeving waaraan u als houder van dieren moet voldoen. Naast de overtredingen die in deze brief staan vermeld zijn er nog andere overtredingen geconstateerd. Hiervoor ontvangt u een aparte brief met referentienummer BBB/TEV/TEV/U-19/00480.

Met de brief van 2 januari 2019 met kenmerk BBB/RGN/RGN/U-18/21402 heb ik u mijn voornemen kenbaar gemaakt om u een last onder bestuursdwang op te leggen om ervoor te zorgen dat u de overtredingen van het Besluit houders van dieren opheft.

Met die brief heb ik u tevens in de gelegenheid gesteld om voor 11 januari 2019 uw zienswijze ten aanzien van mijn voornemen naar voren te brengen. Op 10 januari 2019 heeft [REDACTED] via een e-mail namens u een zienswijze ingediend. De ingediende zienswijze leidt niet tot het afzien van het opleggen van een last onder bestuursdwang.

Last onder bestuursdwang

Op grond van artikel 8.5 van de Wet dieren leg ik u een last onder bestuursdwang op.

De last onder bestuursdwang houdt in dat u per direct de overtredingen dient op te heffen. Heeft u na deze termijn een of meer overtredingen niet opgeheven dan zal ik bestuursdwang toepassen. Dit betekent dat ik maatregelen zal (laten) treffen waardoor de overtredingen alsnog worden opgeheven. De kosten van deze maatregelen worden vervolgens bij u in rekening gebracht.

Het toepassen van bestuursdwang kan inhouden dat ik de dieren van uw bedrijf afvoer en ergens anders stal. Dit zal ik alleen doen als de overtredingen die u begaat niet door uzelf of door anderen kunnen worden opgeheven op uw bedrijf. De dieren zal u dan pas terugkrijgen, als u de kosten voor het afvoeren en het

stallen van de dieren heeft voldaan en als u heeft aangetoond dat u de overtredingen niet opnieuw zal begaan.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Overtredingen en de door u te nemen maatregelen

De inspecteurs van de NVWA hebben de overtredingen die u begaat vastgelegd in een rapport van bevindingen. Dit rapport heeft u reeds ontvangen bij het voornemen last onder bestuursdwang.

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00479

Zaaknummer
201805669

Voor de overtredingen die u begaat dient u de volgende maatregelen te nemen:

- 1. Zorg ervoor dat alle runderen over een schone, droge en comfortabele ligplaats en een hygiënische huisvesting kunnen beschikken. Dit zijn twee afzonderlijke maatregelen die u in stand moet houden.**

Toelichting:

Op 22 november 2018 constateerden de inspecteurs dat in de stierenstal er verschillende runderen in hokken waren gehuisvest waarbij de hygiëne in de hokken matig was. Daarnaast stond er een rund in deze stal gehuisvest waarbij op de vloer een dikke laag opgehoopte mest lag. Boven het deel waar dit rund stond gehuisvest was het dak kapot, waardoor neerslag naar binnen kon vallen. Dit zorgt ervoor dat bij neerslag de huisvesting zeer nat kan worden.

Daardoor overtreedt u artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren. Op grond van artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren, moet u er zorg voor dragen dat een dier een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U dient deze overtreding per direct op te heffen.

- 2. Zorg ervoor dat een dier dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd en indien nodig wordt afgezonderd in een passend onderkomen voorzien van strooisel.**

Toelichting:

Op 22 november 2018 constateerden de inspecteurs dat een koe met werknummer [REDACTED], een etterende wond op de flank had. De gezondheids- en voedingsconditie van deze koe was matig. Een kalf met werknummer [REDACTED] had links achter een dik been en het rechterbeen was doorgesakt. Deze runderen waren niet afgezonderd in een passend onderkomen voorzien van strooisel.

Daardoor overtreedt u artikel 1.7, onder c en artikel 2.4 lid 4 van het Besluit houders van dieren. Op grond van deze artikelen moet u er zorg voor dragen dat een dier dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd en indien nodig wordt afgezonderd in een passend onderkomen voorzien van strooisel. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U dient deze overtreding per direct op te heffen.

3. Zorg ervoor dat wanneer de zorg voor een ziek of gewond dier geen verbetering in de toestand van het dier brengt, zo spoedig mogelijk een dierenarts wordt geraadpleegd.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00479

Zaaknummer
201805669

Toelichting:

Op 22 november 2018 constateerden de inspecteurs dat er voor de zieke dieren die genoemd zijn bij maatregel 2 nog geen dierenarts was geraadpleegd. Gelet op de gezondheidstoestand en het achterwege blijven van herstel na behandeling van deze dieren was dit wel noodzakelijk.

Daardoor overtreedt u artikel 2.4 lid 5 van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat wanneer de zorg voor een ziek of gewond dier geen verbetering in de toestand van het dier brengt, zo spoedig mogelijk een dierenarts wordt geraadpleegd. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U dient deze overtreding per direct op te heffen.

Motivering van deze beschikking

U bent als veehouder verantwoordelijk voor de gezondheid en het welzijn van de dieren die u houdt. Daarom moet u uw dieren goed verzorgen en de huisvesting waarin u uw dieren onderbrengt goed onderhouden.

Zienswijze

Op 10 januari 2019 heeft de NVWA per e-mail uw zienswijze ontvangen. De zienswijze houdt samengevat het volgende in:

U maakt tweemaal per dag de ligplaatsen schoon. Wanneer de dieren voer op de ligplaats trekken, wordt dit minimaal twee maal per dag verwijderd.

U geeft in de zienswijze aan dat het dier dat wordt genoemd in het voornemen onder maatregel 2 enkele dagen voor de controle op 22 november 2018 veel bewegingsvrijheid had gehad en door de dierenarts was gezien. De dierenarts adviseerde u een antibioticakuur van minimaal een week. U heeft de antibioticakuur 3x 6 dagen gegeven. Voor wat betreft het dier met werknummer [REDACTED] zijn de hechtdraden verwijderd en is de wond ontsmet. De weerstand was lager doordat het dier rond het kalveren minder voer had opgenomen. Het dier had veel bloed verloren tijdens de keizersnede en heeft een nabehandeling met antibiotica gehad. De behandeling van de wond sloeg aan, daarom was een bezoek van de dierenarts uw inziens niet nodig.

De naar voren gebrachte zienswijze leidt niet tot een andere beslissing. De redenen zijn hierna uitgewerkt:

Als houder van dieren bent u te allen tijde verantwoordelijk voor het welzijn van uw dieren en dient u conform geldende regelgeving uw dieren te verzorgen. Tijdens de controle is gebleken dat u diverse overtredingen heeft begaan van het Besluit houders van dieren, waar u zich als houder van dieren aan moet houden. De hoeveelheid mest in de stierenstal waar het rund met werknummer [REDACTED] was gehuisvest wees er op dat er al enige tijd niet was schoongemaakt.

Gebleken is dat u voor beide runderen, genoemd onder maatregel 2, een dierenarts heeft geraadpleegd. Echter, indien de toestand van het dier niet

verbetert dient u opnieuw een dierenarts te raadplegen. Gebleken is dat u dit tot het moment van de controle niet heeft gedaan, terwijl ook uit de veterinaire verklaring blijkt dat behandeling door een dierenarts noodzakelijk was. Deze runderen waren niet afgezonderd in een passend onderkomen. Gelet op artikel 2.4 lid 4 van het Besluit houders van dieren had u wel deze verplichting.

De hiervoor opgesomde overtredingen wijzen erop dat u uw verantwoordelijkheid als veehouder veronachtzaamt. In het belang van de gezondheid en het welzijn van uw dieren moet u de overtredingen die u begaat zo snel mogelijk opheffen. Daarom moet u de in deze beschikking genoemde herstelmaatregelen per direct uitvoeren.

Ik leg u een last onder bestuursdwang op, omdat ik het noodzakelijk vind dat er maatregelen genomen worden waarmee deze overtredingen worden opgeheven. Als u deze maatregelen niet neemt, dan zal ik deze maatregelen zelf nemen door bestuursdwang toe te passen.

Vervolg

Inspecteurs van de NVWA zullen na afloop van de termijnen die ik u heb gegeven controleren of u de overtredingen die u begaat heeft opgeheven. Ik wijs u erop dat de herinspecties die door de inspecteurs van de NVWA op uw bedrijf worden uitgevoerd bij u in rekening worden gebracht.

Meer informatie

Indien u vragen heeft over de procedure kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met de NVWA via het telefoonnummer 0900-0388.

Hoogachtend,
de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

teamleider team Bestuurlijke maatregelen 1 LNV

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken - na verzending van dit besluit - een bezwaarschrift indienen. Doe dit op tijd, anders kan uw bezwaarschrift niet worden behandeld. Let wel: het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van het besluit niet op.

Bij voorkeur kunt u uw bezwaarschrift via de e-mail verzenden naar nvwabezwaarenberoep@nvwa.nl. Uw bezwaarschrift kunt u eventueel ook per post verzenden naar: **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, divisie Juridische Zaken, team Bezwaar en Beroep**, Postbus 43006, 3540 AA Utrecht.

U dient uw bezwaarschrift **ten minste** te voorzien van:

- uw naam en adres;
- de datum;
- het kenmerk, zaaknummer van deze brief (deze gegevens vindt u in de rechterkantlijn);
- de gronden van bezwaar;

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00479

Zaaknummer
201805669

- uw handtekening.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om een kopie van dit besluit mee te sturen?

NB. ook indien u uw bezwaarschrift per e-mail verstuurt, dient deze te voldoen aan bovenstaande eisen. Voldoet uw bezwaarschrift niet aan deze eisen, dan wordt uw bezwaarschrift niet in behandeling genomen. Het verdient de voorkeur om uw bezwaarschrift in Pdf-formaat als bijlage toe te voegen in het e-mailbericht.

Heeft u vragen, kijk dan op www.nvwa.nl/bezwaarenberoep.

* Als u uw bezwaarschrift in een vreemde taal opstelt en een vertaling voor een goede behandeling van het bezwaar nodig is, dient u zelf voor een vertaling van het bezwaarschrift te zorgen / If you submit your objection in a foreign language and a translation for proper handling of the objection is required, you should provide yourself a translation of the objection.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00479

Zaaknummer
201805669

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

201806008

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contact

T 0900-0388
zienswijze@nvwa.nl

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00480

Zaaknummer
201806008

Datum 18 januari 2019
Betreft Last onder dwangsom

Geachte [REDACTED]

Op 22 november 2018 bezochten een inspecteur en een toezichthoudend dierenarts (hierna: inspecteurs) van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: NVWA) uw veehouderij, gelegen aan [REDACTED]. Tijdens hun controle constateerden zij dat u overtredingen begaat van de wetgeving waaraan u als houder van dieren moet voldoen. Naast de overtredingen die in deze brief staan vermeld zijn er nog andere overtredingen geconstateerd. Hiervoor ontvangt u een aparte brief met referentienummer BBB/TEV/TEV/U-19/00479.

Met de brief van 2 januari 2019 met kenmerk BBB/TEV/TEV/U-18/22611 heb ik u mijn voornemen kenbaar gemaakt om u een last onder dwangsom op te leggen om ervoor te zorgen dat u de overtredingen van het Besluit houders van dieren opheft.

Met die brief heb ik u tevens in de gelegenheid gesteld om voor 11 januari 2019 uw zienswijze ten aanzien van mijn voornemen naar voren te brengen. Op 10 januari 2019 heeft [REDACTED] via een e-mail namens u een zienswijze ingediend. De ingediende zienswijze leidt niet tot het afzien van het opleggen van een last onder dwangsom.

Last onder dwangsom

Op grond van artikel 8.5 van de Wet dieren in samenhang met artikel 5:32, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht leg ik u een last onder dwangsom op.

De last onder dwangsom houdt in dat u binnen de daarvoor gestelde termijn de overtredingen moet opheffen. Heeft u na deze termijn een of meer overtredingen niet opgeheven dan zal u een dwangsom van € 1.500,- verbeuren per overtreding die u niet heeft opgeheven, per controle. Deze dwangsom verbeurt u ook als u de overtredingen, nadat u ze heeft opgeheven, opnieuw begaat binnen de gestelde termijn. Het verbeuren van een dwangsom betekent dat u deze dwangsom moet betalen.

Aan de last verbind ik een termijn van twee jaar en het maximale dwangsombedrag van € 4.500,- per overtreding.

Na deze termijn of nadat u dit maximale dwangsombedrag heeft verbeurd, kan ik u een nieuwe last met een hogere dwangsom opleggen, of een andere bestuurlijke maatregel die ik passend acht.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Overtredingen en de door u te nemen maatregelen

De inspecteurs van de NVWA hebben de overtredingen die u begaat vastgelegd in een rapport van bevindingen. Dit rapport is bijgevoegd bij het voornemen last onder bestuursdwang, welke u reeds heeft ontvangen.

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00480

Zaaknummer
201806008

Voor de overtredingen die u begaat dient u de volgende maatregelen te nemen:

- 1. Zorg ervoor dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toebrengen.**

Toelichting:

Op 22 november 2018 hebben de inspecteurs geconstateerd dat bij verschillende runderen de voerboom erg laag stond, waardoor de ruimte tussen de voerboom en het ijzeren schot op de grond erg klein was. Daardoor kwamen de halzen van de runderen tegen de voerbomen aan. De runderen hadden hierdoor bulten en kale plekken op de hals zitten.

Daarnaast hebben de inspecteurs geconstateerd dat de toediening van water bij diverse runderen onnodig lijden en letsel toebrengt. De inspecteurs zagen dat er in de stallen waarin runderen werden gehuisvest gebruik werd gemaakt van drinknippels. Doordat runderen moeite hebben met het drinken uit drinknippels stroomde er veel water langs de bek van de runderen tijdens het drinken waardoor de wateropname stagneerde. Een stier plaatste de nippel op het schot van de neus en liet het water door de neus naar binnen stromen. Dit is een zeer afwijkende manier van water opnemen.

Daardoor overtreedt u artikel 2.4 lid 7 van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening van voer bij het dier geen onnodig lijden of letsel toe brengen. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U moet deze maatregel binnen een week na dagtekening van deze brief nemen.

- 2. Zorg ervoor dat een dier, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren.**

Toelichting:

Op 22 november 2018 hebben de inspecteurs geconstateerd dat in een weiland waar runderen werden gehouden een stuk prikkeldraad aan een omgevallen paal zat. Het prikkeldraad lag in de wei waar ook de runderen liepen.

Daardoor overtreedt u artikel 1.6, derde lid, van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat een dier, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U moet deze maatregel binnen een week na dagtekening van deze brief nemen.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00480

Zaaknummer
201806008

- 3. Zorg ervoor dat een dier toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen.**

Toelichting:

Op 22 november 2018 hebben de inspecteurs geconstateerd dat diverse runderen geen toegang hadden tot water. U heeft aan de inspecteurs verklaard dat u 's nachts de waterleidingen afsluit. Daarnaast waren er twee kalveren met werknummers [ ] en [ ] in een hok gehuisvest die geen toegang hadden tot water.

Daardoor overtreedt u artikel 1.7, onder f, van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat een dier toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U moet deze maatregel binnen een week na dagtekening van deze brief nemen.

- 4. Zorg ervoor dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.**

Toelichting:

Op 22 november 2018 hebben de inspecteurs geconstateerd dat in de grupstal diverse runderen zodanig kort stonden aangebonden dat er hierdoor geen voldoende ruimte werd gelaten voor de fysiologische en ethologische behoeften.

Daardoor overtreedt u artikel 1.6, tweede lid, van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U moet deze maatregel per direct nemen.

Motivering van deze beschikking

U bent als veehouder verantwoordelijk voor de gezondheid en het welzijn van de dieren die u houdt. Daarom moet u uw dieren goed verzorgen en de huisvesting waarin u uw dieren onderbrengt goed onderhouden.

Zienswijze

Op 10 januari 2019 heeft de NVWA per e-mail uw zienswijze ontvangen. De zienswijze houdt samengevat het volgende in:

Volgens u zijn de ijzeren schotten die op de grond liggen houten balken die aan de bovenzijde zijn afgerond. Bij ijzer is de kans op verwondingen vele malen groter en daarom heeft u bewust gekozen voor houten balken. Dat de voerbom op een bepaalde lengte zit heeft er mee te maken dat de dieren zo niet uit de hokken kunnen ontsnappen. Afhankelijk van de grootte van het dier zit de voerbalk op een bepaalde hoogte.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00480

Zaaknummer
201806008

U heeft in uw zienswijze aangegeven dat u in de nacht voor de controle de watervoorziening heeft afgesloten. Dat doet u voor een zo kort mogelijke periode. Bij een deel van de dieren was in de ochtend geen behoefte om te drinken. De drinknippels zijn in hoogte verstelbaar. Hiervoor heeft u bewust gekozen, zodat u de dieren ten alle tijden schoon drinkwater ter beschikking kan geven. De dieren lijden niet onder dit systeem. U ziet wel dat de dieren een eigen wijze van drinken hanteren, maar u ziet geen verschil in groei of gezondheid.

Voor de dieren die buiten verblijven heeft u medegedeeld dat een van de dieren regelmatig de afrastering vernielt. U controleert de afrastering twee keer per dag en probeert het tijdig te herstellen.

In de grupstal heeft u samen met uw dierenarts besloten 23 dieren permanent in de rij te zetten om de dieren extra bewegingsruimte te geven. Tijdens het melken en voeren kan het tijdelijk zijn dat er meer dieren in de grupstal staan. De dieren staan vast aan een paal waar een ijzeren ring om zit met een draaier. Wanneer de draaier niet aanwezig is zit er een musketonhaak en/of een harp sluiting tussen. Dit doet u om de dieren zoveel mogelijk bewegingsvrijheid te geven.

De naar voren gebrachte zienswijze leidt niet tot een andere beslissing. De redenen zijn hierna uitgewerkt:

Als houder van dieren bent u te allen tijde verantwoordelijk voor het welzijn van uw dieren en dient u conform geldende regelgeving uw dieren te verzorgen. Tijdens de controle is gebleken dat u diverse overtredingen heeft begaan waar u zich als houder van dieren moet voldoen.

De voerbomen stonden tijdens de controle zodanig afgesteld dat er sprake was van een overtreding, zoals omschreven bij maatregel 1. Het feit dat u gebruik maakt van houten balken is niet het probleem van de overtreding. Voerbomen dienen, zoals u in uw zienswijze ook aangeeft, mede ter voorkoming van ontsnapping van de runderen. Echter kunnen de voerbomen nauwkeurig worden afgesteld, waardoor lijden of letsel bij de dieren wordt voorkomen.

U dient uw dieren ten alle tijden te voorzien van schoon drinkwater. Indien u de waterleiding in de nacht uitzet voldoet u hier niet aan en is er sprake van een overtreding. Door de drinknippels dienen de runderen op een zeer onnatuurlijke manier te drinken. Ondanks dat de runderen hieraan gewend kunnen zijn wil dit nog niet zeggen de dieren hierdoor niet lijden en geen hinder ondervinden. Bovendien is tijdens de controle gebleken dat de drinknippels lekken. Daarnaast is het aanbieden van schoon drinkwater ook mogelijk door middel van waterbakken of zogenaamde lepeldrinkers, welke u zelf ook gebruikt.

In uw zienswijze gaat u in op het aantal runderen die u houdt in de grupstal. Echter de overtreding en de maatregel die u moet nemen heeft betrekking op het te kort aanbinden van deze runderen. U geeft aan dat u daarvoor een bepaalde sluiting gebruikt, echter tijdens de controle is gebleken dat de runderen te kort staan aangebonden en hierdoor onvoldoende ruimte hebben voor hun fysiologische en ethologische behoeften. In de veterinaire verklaring, welke u bij het Rapport van Bevindingen heeft ontvangen staat bovendien het volgende vermeld:

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00480

Zaaknummer
201806008

"Ze stonden erg kort aangebonden en de touwen rond hun nekken zaten vrij strak. Deze touwen zijn minder geschikt, gangbaar is het gebruik van speciale halsbanden voor koeien. Deze zijn breder en snijden niet. De dieren konden wel bij de drinkbakken. (Hier dus wel drinkbakken en geen varkensnippels) De ruimte voor de koeien was beperkt en de ligplaats kort, zo kort, dat ze half op de roosters boven de grup liggen. Het liggen op roosters kan pijnlijk zijn en als een koe scheef gaat liggen om het rooster te vermijden, kan een andere koe niet liggen". Uit de veterinaire verklaring en uit het rapport van bevindingen blijkt dat de grupstal verouderd is en de stand te kort is voor het type rund dat hierin wordt gehuisvest. Hierdoor gaan de runderen schuin liggen, om niet op de rooster de hoeven liggen. Om dit te voorkomen is gebleken dat u de dieren kort aanbindt. Dit is geen oplossing voor het onderliggende probleem, namelijk dat uw grupstal niet geschikt is voor het type rund, gezien de grootte van de dieren.

De hiervoor opgesomde overtredingen wijzen erop dat u uw verantwoordelijkheid als veehouder veronachtzaamt. In het belang van de gezondheid en het welzijn van uw dieren moet u de overtredingen die u begaat zo snel mogelijk opheffen. Daarom moet u de in deze beschikking genoemde herstelmaatregelen per direct uitvoeren.

Vervolg

Inspecteurs van de NVWA zullen, na afloop van de hersteltermijnen, controleren of u de overtredingen die u begaat heeft opgeheven. Hierbij wijs ik u erop dat de hercontroles die door de inspecteurs van de NVWA op uw bedrijf worden uitgevoerd bij u in rekening worden gebracht.

Meer informatie

Indien u vragen heeft dan kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met de NVWA via telefoonnummer 0900-0388.

Hoogachtend,
de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

teamleider team Bestuurlijke maatregelen 1 LNV

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken - na verzending van dit besluit - een bezwaarschrift indienen. Doe dit op tijd, anders kan uw bezwaarschrift niet worden behandeld. Let wel: het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van het besluit niet op.

Bij voorkeur kunt u uw bezwaarschrift via de e-mail (maximaal 10 MB) verzenden naar nvwabezwaarenberoep@nvwa.nl. U ontvangt een bevestiging als uw bericht is verwerkt. Uw bezwaarschrift kunt u eventueel ook per post verzenden naar de **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, divisie Juridische Zaken, team Bezwaar en Beroep**, Postbus 43006, 3540 AA Utrecht.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/TEV/TEV/U-19/00480

Zaaknummer
201806008

U dient het volgende in het bezwaarschrift op te nemen:

- uw naam en adres;
- de datum;
- het referentienummer en het zaaknummer van deze brief (deze gegevens vindt u in de rechterkantlijn);
- geef aan waarom u het niet eens bent met de beslissing.

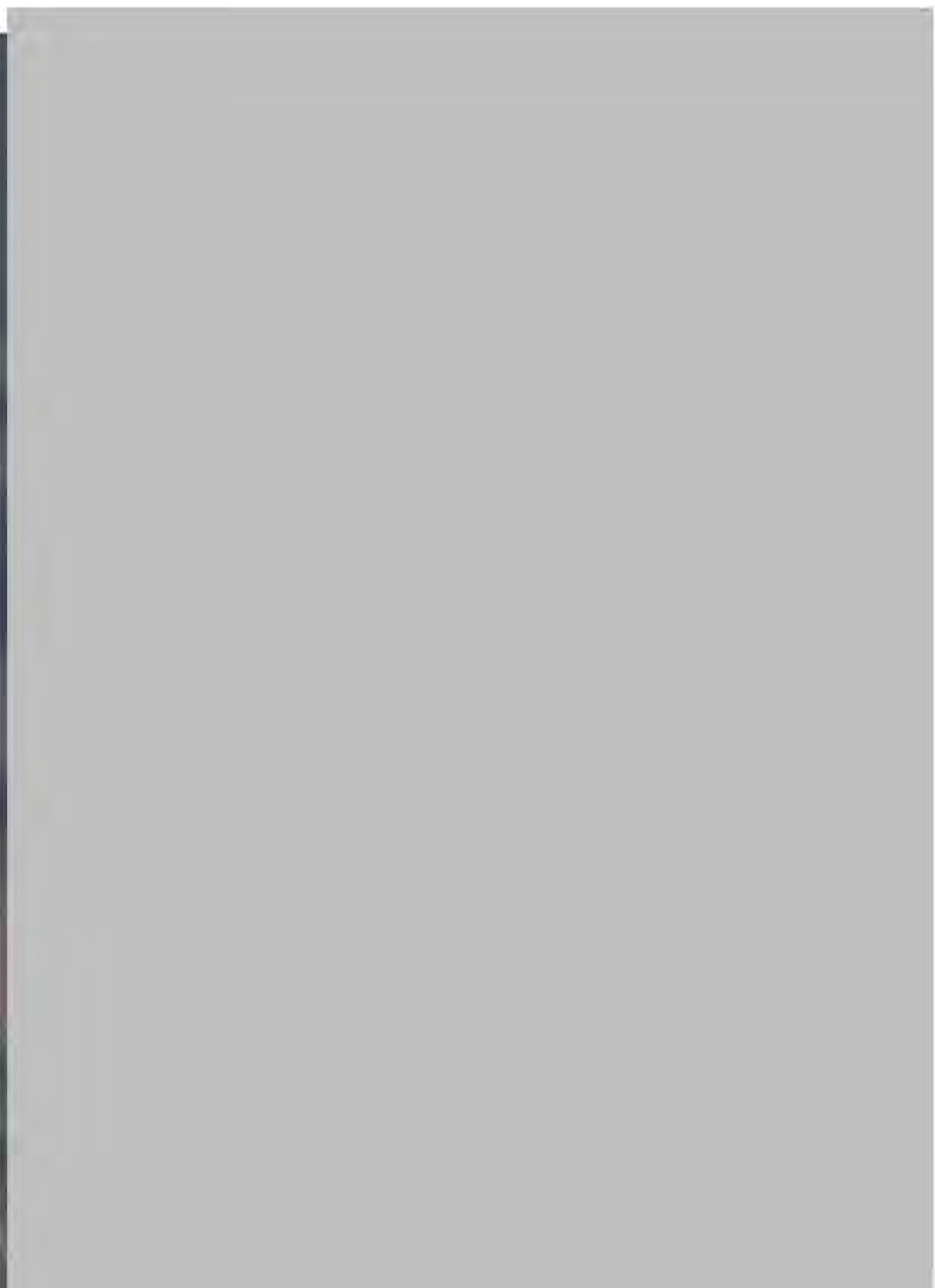
Vergeet niet om uw bezwaarschrift te ondertekenen, van een datum te voorzien en een kopie van deze beschikking mee te sturen.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om een kopie van dit besluit mee te sturen?

NB. ook indien u uw bezwaarschrift per e-mail verstuurt, dient deze te voldoen aan bovenstaande eisen. Voldoet uw bezwaarschrift niet aan deze eisen, dan wordt uw bezwaarschrift niet in behandeling genomen. Het verdient de voorkeur om uw bezwaarschrift in Pdf-formaat als bijlage toe te voegen in het e-mailbericht.

Heeft u vragen, kijk dan op www.nvwa.nl/bezwaarenberoep.

* Als u uw bezwaarschrift in een vreemde taal opstelt en een vertaling voor een goede behandeling van het bezwaar nodig is, dient u zelf voor een vertaling van het bezwaarschrift te zorgen / If you submit your objection in a foreign language and a translation for proper handling of the objection is required, you should provide yourself a translation of the objection.

Link laarzen toezichthouder [redacted], Rechts laarzen van betrokkenen [redacted]

Hok rechts achter, zonder rund met kapot dak

Drinknippels in de stierenstal, omcirkelt met rode lijn

Kort aangeboden runderen, een rund liggend onder andere rund.

Kort aangebonden rund

Kort aangeboden runderen in grupstal

Achterhand op richel beton-roosters

Achterhand op richel beton-roosters. Beschadigingen op achterpoten donker rund

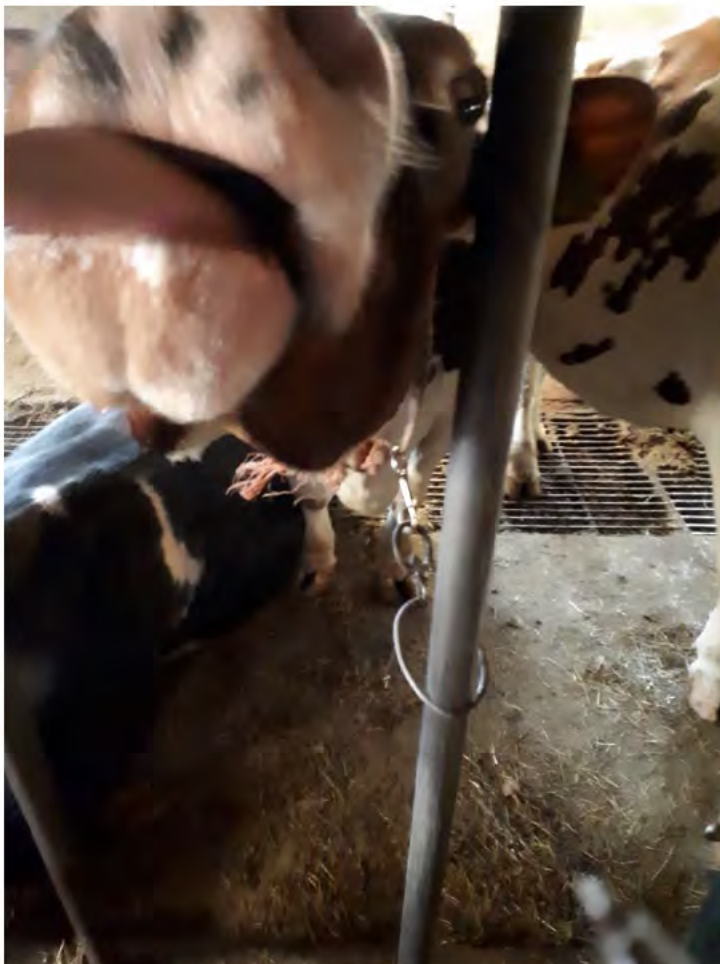

Runderen gedeeltelijk liggen onder andere runderen

Rund onder ander rund

Rund onder ander rund

Twee runderen liggend onder andere runderen

Watervoorziening drie kalveren in achterste twee hokken

Watervoorzieningen 3 kalveren in achterste twee hokken.

Runderen met hun halzen tegen de voerbomen aan

Kale scholtbult door te lage voerbomen

Schoftbult

Kale schoftbult

Met hals tegen lage boerboom aan

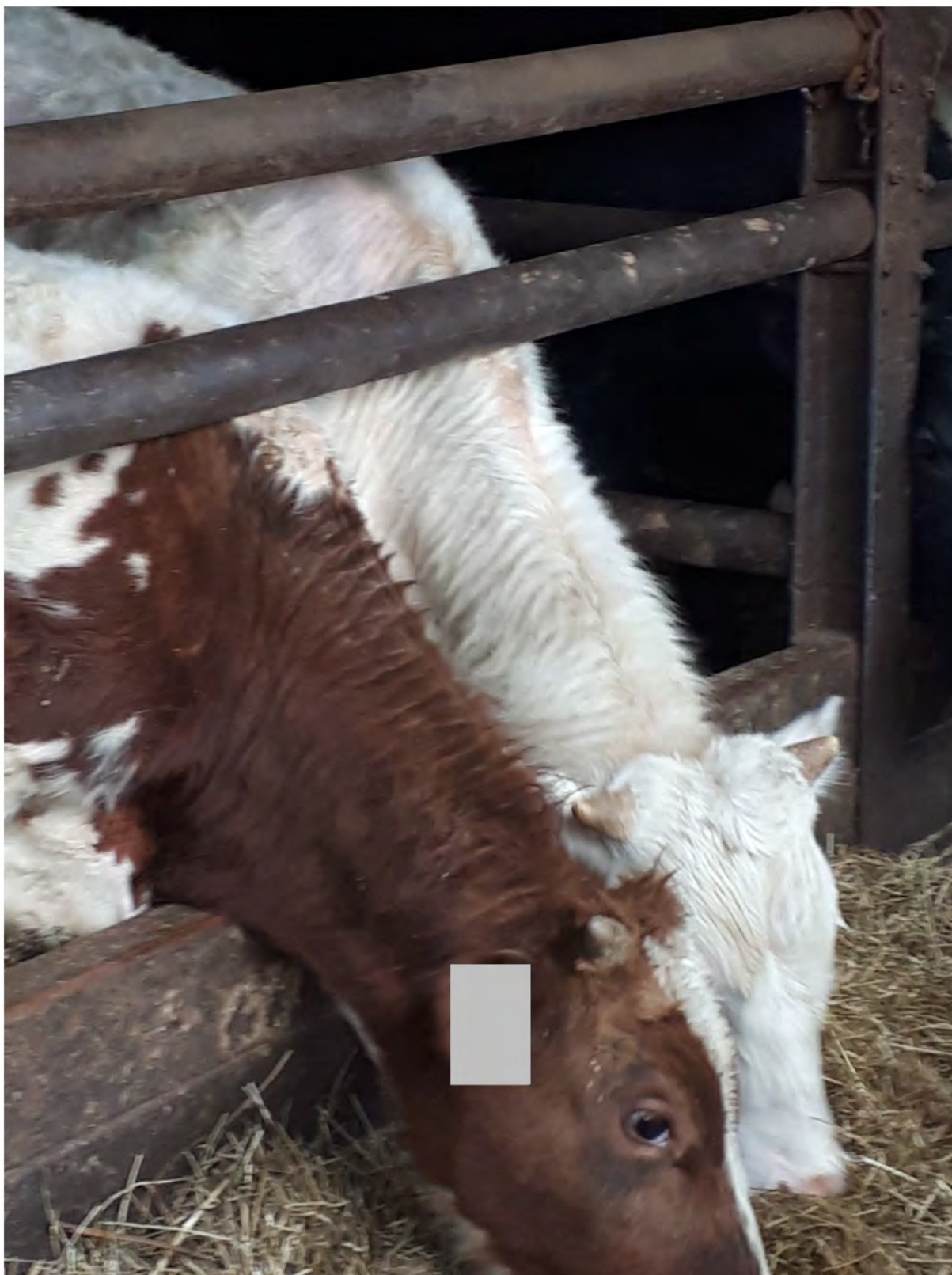

idem

schoftbult

Halzen tegen lage voerboom aan

idem